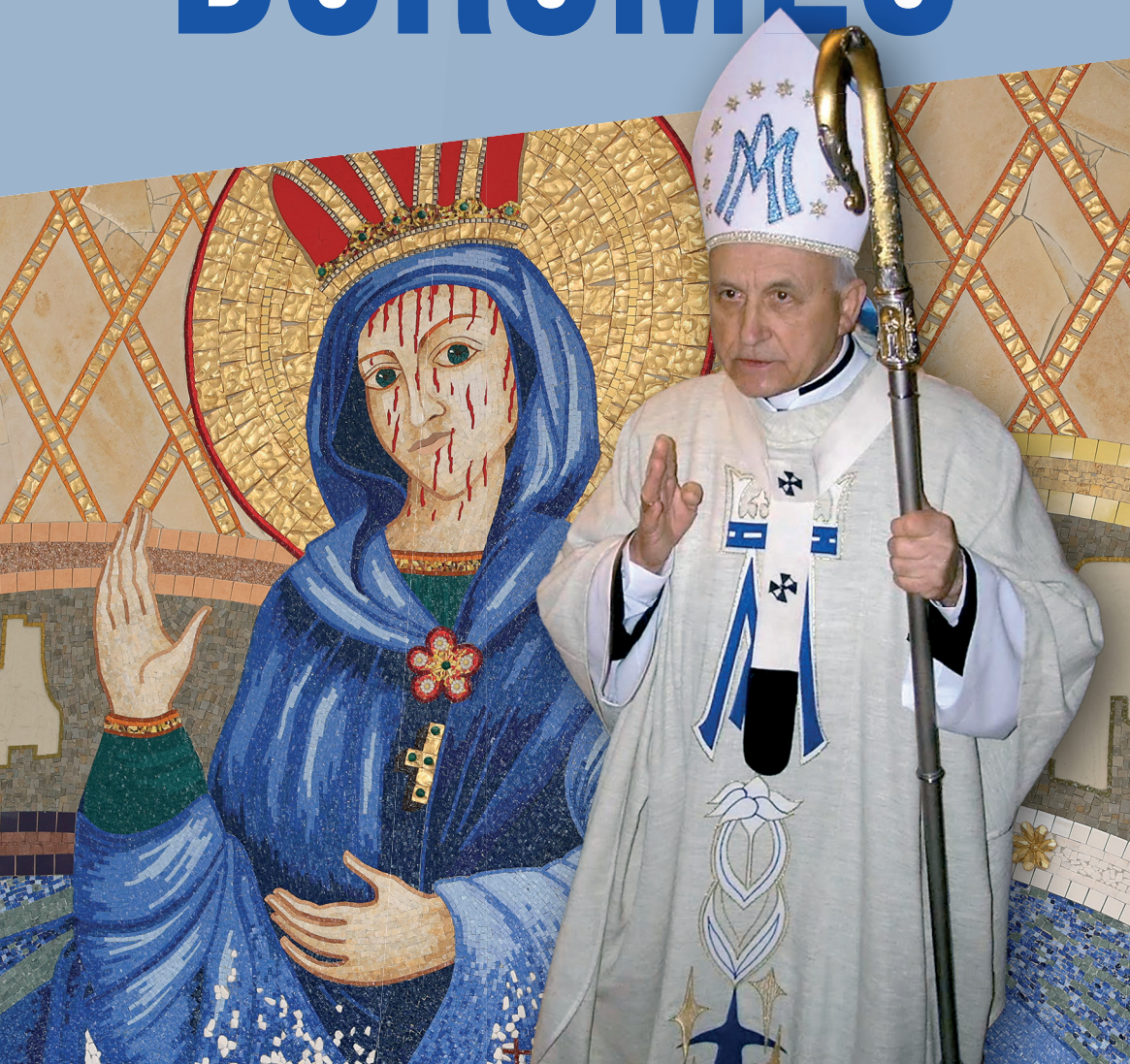

BOROMEO

SPOMIENKA
NA OTCA
ARCIBISKUPA

POŽEHNANIE NOVÉHO
VONKAJŠIEHO OLTÁRA
V OBIŠOVCIACH

NÁVŠTEVA ŠTÁTNEHO
SEKRETÁRA – KARDINÁLA
PIETRA PAROLINA

Obsah

1	TÉMA – ALOJZ TKÁČ, KARDINÁL PAROLIN, PANNA MÁRIA	
	• Spomienka na otca arcibiskupa (D. Dzuriš, M. Baloga)	8
	• Rozhovor s Tomášom Harbulákom (D. Bednár)	11
	• Návšteva štátneho sekretára – kardinála Pietra Parolina (J. Kotlarčík)	15
	• Kardinálov odkaz bohoslovcom (M. Kozej)	17
	• Požehnanie nového vonkajšieho oltára v Obišovciach (S. Dzuričko)	18
	• Svätý ruženec – najkrajší dar Panny Márie (M. Kozej)	20
2	SEMINÁR – Z NÁŠHO ŽIVOTA / POVOLANIE	
	• Poďakovanie otcovi Jozefovi Kohutovi za dlhoročnú službu prefekta (P. Vyhonský)	22
	• 20. výročie návštevy sv. Jána Pavla II. na Slovensku (M. Caban)	25
	• Kandidatúra a význam reverendy (P. Gutek)	28
	• Prečo sa mám (chcem) stať kňazom? (M. Kozej)	31
3	PREDSTAVENIE – (STARO)NOVÉ TVÁRE	
	• Prváci (D. Černiga)	36
	• Propedeutikum (M. Kunder, D. Sedlák)	39
	• Služby v seminári – Ceremonár a Športový referent (D. Maruša)	43
4	INÉ	
	• Svetové dni mládeže v Lisabone (K. Fečík)	45
	• Svätý Gabriel Possenti – patrón mladých (M. Kuruc)	48
	• Súťaž + Vtipy (D. Bednár)	50

Editoriál

Milí čitatelia, drahí bratia a sestry!

Pápež František dávnejšie, v jednom zo svojich novoročných príhovorov povedal: „*Panna Mária nie je možnosťou, ale nutnosťou.*“ Súhlasíte? Ja určite áno!

V tomto novom čísle nášho tradičného časopisu, ktoré prichádza s príchodom Vianoc chceme okrem iného upriamiť našu pozornosť a zrak na Pannu Máriu, ktorá zohráva dôležitú a nenahraditeľnú úlohu, nie len v živote Pána Ježiša, ale aj v živote každého biskupa, kňaza, bohoslovca a mala by zastávať významné miesto v živote všetkých kresťanov.

Podľa testamentu Pána Ježiša, ktorý nám ju zanechal, keď na kríži povedal: „*Hľa, tvoja matka*“ (Jn 19, 27) je našou povinnosťou ctíť si a najmä nasledovať žiarivý príklad Božej Matky. Nie, žeby sme chceli degradovať a zabudnúť na božstvo a prvenstvo Pána Ježiša. To nie, vôbec nie! Práve naopak. Musíme sa držať starého a známeho hesla – Per Mariam ad Jesum – Skrze Máriu k Ježišovi. Vtedy je naša mariánska úcta správna.

Aj v živote nášho zosnulého otca arcibiskupa Alojza Tkáča, ktorého sme v máji

tohto roku odprevadili na jeho poslednej ceste, zastávala Božia Matka významnú pozíciu. Otec arcibiskup si ju ctil každodennou modlitbou svätého ruženca. Často hovorieval veriacim, aby sa nebáli, ak skutočne milujú Pannu Máriu. Práve jemu venujeme úvodné strany tohto čísla, lebo vychoval mnoho bohoslovcov, vysvätil veľa kňazov a najmä zaslúžil sa o obnovenie kňazského seminára v Košiciach, v ktorom sa aktuálne nachádzame.

Okrem iného Vám v našom občasníku prinášame aj mnoho iných informácií zo života seminárneho spoločenstva, zo stretnutia s kardinálom Parolinom a veľa zaujímavých článkov, ktoré veríme, že Vás obohatia a povzbudia.

Zároveň Vás chceme aj naďalej prosiť o Vaše modlitby za nás a nové kňazské povolania. Je veľmi dôležité a nutné modliť sa za seba navzájom a zároveň prosiť „*Pána žatvy, aby poslal robotníkov na svoju žatvu.*“ (Mt 9, 38) Preto som sa rozhodol napísať v tomto čísle článok s názvom „*Prečo sa mám (chcem) stať kňazom?*“ Je venovaný mladým mužom, ktorí cítia povolanie ku kňazstvu a uvažujú nad zasväteným životom.

Na záver, nech nám všetkým – Kráľovná posvätného ruženca, Kráľovná kňazov a bohoslovcov a Kráľovná všetkých kresťanov vyprosí potrebné milosti a požehnanie u svojho Syna a nášho Pána!

Matúš Kozej
šéfredaktor

Redakčná rada

šéfredaktor:
Matúš Kozej (v strede)

redaktori:

Horný rad (z ľava): **Denis Bednár, Kristián Fečík, Stanislav Dzuričko, Matej Caban, Daniel Dzuriš**

Dolný rad (z ľava): **Martin Baloga, Peter Vyhonský, Dávid Černiga, Dominik Maruša, Marián Kuruc, Patrik Gutek**

Seminárna kronika

POŽEHNANIE NOVÉHO VONKAJŠIEHO OLTÁRA V OBIŠOVCIACH (02. 09. 2023)

Otec arcibiskup Bernard Bober požehnal nový vonkajší oltár v našej arcidiecéznej mariánskej svätyni – v Obišovciach. Pri tejto príležitosti sa konali aj celodiecézne rekolekcie kňazov Košickej arcidiecézy. Vo svojom príhovore neskrýval radosť z dokončeného diela a poďakoval všetkým dobrodincom, vďaka ktorým sa pútnické miesto mohlo obnoviť. Slová najväčšej vďaky adresoval Panne Márii, ktorá si Obišovce sama vybrala, a ktorá sprevádzala i sprevádza Boží ľud pri všetkých jeho radoostiach, ale i bolestiach.

NÁVŠTEVA ŠTÁTNEHO SEKRETÁRA – KARDINÁLA PAROLINA (15. 09. 2023)

Na slávnosť Sedembolestnej Panny Márie sme sa v Katedrále sv. Alžbety modlili slávnostné večery spolu so Štátnym sekretárom Svätej Stolicy kardinálom Parolinom, ktorý vo svojej meditácii nabádal, „aby sme boli aktívnymi osobami, nie pasívnymi subjektmi našich spoločností, a aby sa všetci pokrstení cítili zapojení do dynamiky evanjelizácie a pastoračného života.“

DUCHOVNÁ OBNOVA V SEPTEMBRI – O. ŠPIRITUÁL PETER CEL'UCH (22. – 24. 09. 2023)

Duchovná obnova bola pre nás v netradičnom čase, pretože stále začíname v Septembri duchovnými cvičeniami v Prešove, ktoré tento rok budeme mať tesne pred Vianocami. Preto túto du-

chovnú obnovu viedol otec špirituál Peter Cel'uch. Vo svojich príhovoroch nás previedol úvahami sv. otca Benedikta XVI. s dôrazom na chápanie významu slovného spojenia „*oblieť si Krista*“. Tak tiež nám otec Peter predostrel k meditácii slová II. eucharistickej modlitby „*stáť pred Tvojou tvárou a Tebe slúžiť*“ a v 7 bodoch sa snažil zdôrazniť, čo je dôležité robiť, aby sme sa stali svätými kňazmi.

VENI SANCTE (25. 09. 2023)

Na úvod akademického a formačného roka 2023/2024 otec arcibiskup Bernard Bober slávil v seminárnom kostole svätú omšu *Veni Sancte* s ekumenickou účasťou pre mladých a všetky vysoké školy na území mesta Košice.

ARCIDIECÉZNA PÚŤ OBIŠOVCE (30. 09. – 01. 10. 2023)

V uvedených dňoch sa konala každoročná arcidiecézna púť k milostivému obrazu Ružencovej Panny Márie v sanktuárii v Obišovciach, ktorá vyvrcholila odpustovou slávnostnou svätou omšou v nedeľu 1. októbra 2023, ktorej hlavným celebrantom bol rožňavský diecézny biskup Stanislav Stolárik.

PREDNÁŠKA JESUSA MORANA V NITRE (05. 10. 2023)

Bohoslovci 1. a 2. ročníka sa zúčastnili na prednáške v kňazskom seminári v Nitre, kde sa stretli s Jesusom Moranom – kňazom, teológom a spoluprezidentom hnutia Fokoláre. Stretnutie sa uskutočnilo v nitrianskom seminári za prítomnosti bohoslovcov z celého Slovenska. Okrem inšpiratívnej prednášky sme si mali možnosť trochu spoznať krásy a dominanty mesta Nitra, najmä nitriansky hrad a katedrálu.

ROZLÚČKA S O. PREFEKTOM JOZEFOM KOHUTOM (09. 10. 2023)

Pri rannej sv. omši sme sa rozlúčili s o. Jozefom Kohutom, ktorý pôsobil v našom seminári vo funkcii prefekta 9 rokov. Poďakovali sme mu za čas a cenné formčné rady a usmernenia, ktoré nám poskytoval v rámci svojej kompetencie. Popriali sme mu veľa Božieho požehnania pri jeho pôsobení vo farnosti Skrabské, kde bol vymenovaný ako farský administrátor.

DUCHOVNÁ OBNOVA V OKTÓBRI – O. JÁN DOLNÝ (20. – 22. 10. 2023)

Hlavným exercitátorom bol o. Ján Dolný, kaplán farnosti Kráľovnej pokoja v Košiciach. Vo svojich príhovoroch sa snažil poukázať na mníšsku spiritualitu, s ktorou mal otec Ján osobnú skúsenosť,

keďže istý čas pôsobil v benediktínskom kláštore na Sampore, a ktorú je pozvaný prežívať každý kňaz. Ako veľký vzor mníšstva nám predstavil sv. Antona Egyptského, ktorý rast čnosti nemeral časom, ale túžbou, a ktorý tvrdil, že práve prítomný okamih je najlepším časom pre stretnutie sa s Bohom.

NÁVŠTEVA REKTORA KŇAZSKÉHO SEMINÁRA V BENINE AMBROISEHO KINHOUNA (23. 10. 2023)

Rektor kňazského seminára v Benine o. Ambroise Kinhoun v rámci svojej návštevy v Košiciach celebroval sv. omšu v seminárnom kostole sv. Antona Paduánskeho. V rámci homílie hovoril o choroobe plného brucha a prázdneho brucha, ktoré nám môžu škodiť aj v duchovnej oblasti. Ďalej zdôrazňoval, že kňaz má byť vitálny a zapálený pre Krista, pričom je potrebná intelektuálna a manuálna zdatnosť, zdravie a odolnosť.

CELOSLOVENSKÝ LITURGICKÝ DEŇ SPOJENÝ S VÝROČÍM KONSEKRÁCIE SEMINÁRNEHO KOSTOLA (26. 10. 2023)

Na pôde Teologickej fakulty v Košiciach sa konala celoslovenská liturgická konferencia, ktorej hlavným prednášajúcim bol Dr. Mark Zammit z Malty, ktorý

prednášal na tému *Ekleziológia a liturgia po druhom vatikánskom koncile*. Po prednáške a diskusii nasledovala sv. omša v seminárnom kostole sv. Antona Paduánskeho, za prítomnosti rožňavského biskupa Stanislava Stolárika, ktorý bol hlavným kazateľom. Slávnostnej sv. omši predsedal spišský pomocný biskup – Mons. Ján Kuboš.

PIETNA SPOMIENKA NA POTRATENÉ DETI (03. 11. 2023)

V kostole Kráľovnej pokoja v Košiciach na Juhu sa konala spomienková sv. omša za potratené a nenarodené deti, ktorej predsedal o. Dušan Škurla. Po sv. omši a prvopiatkovej pobožnosti sme sa odobrali ku vchodu Univerzitnej nemocnice L. Pasteura, kde sme sa modlili za ukončenie potratov, za obnovu kultúry života a za pro-life spoločenstvo. Na záver zhromaždenia sme kladli sviece k pietnemu vencu za potratené deti.

OBLIEČKA, KANDIDATÚRA A ODPUSTOVÁ SLÁVNOSŤ SV. KAROLA BOROMEJSKÉHO (05. 11. 2023)

Pri slávnostnej sv. omši, ktorej predsedal košický arcibiskup metropolita a predsed KBS Bernard Bober si bohoslovci Martin Baloga, Patrik Gutek, Marián

Kuruc a Peter Vyhonský prvýkrát obliekli reverendu a boli prijatí medzi kandidátov diaconátu a kňazstva, čím vstúpili do ďalšej formačnej fázy na ceste ku kňazstvu. Zároveň sme slávili odpustovú slávnosť ku cti sv. Karola Boromejského, patróna nášho seminára.

DUCHOVNÁ OBNOVA V NOVEMBRI – PÁTER JOZEF SUKENÍK (17. – 19. 11. 2023)

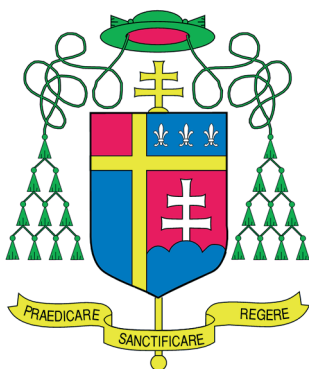
Novembrová duchovná obnova bola prvýkrát mimo priestorov seminára. V krásnom prostredí minoritského kláštora v Brehove sme mohli hlbšie preniknúť do Jánovho evanjelia, v ktorom je osobitne zakódované poslanstvo lásky Krista k nám. To sa nám snažil priblížiť náš exercitátor, páter Jozef Sukeník – gvardián kláštora.

ODPUST SV. ALŽBETY V KATEDRÁLE (19. 11. 2023)

Slávnostnú odpustovú sv. omšu ku cti sv. Alžbety, patrónky našej katedrály celebroval o 10:30 Mons. Āgidius Zsifkovics, sídelný biskup Eisenstadtu (Rakúsko). Homíliu predniesol v duchu 3 aktuálnych slov: spiritualita, synodalita a solidarita. Na záver nám udelil požehnanie s relikviou sv. Alžbety.

Spracoval
Stanislav Dzuríčko

Spomienka na otca arcibiskupa Alojza Tkáča

Narodenie: 02. 03. 1934, Ohradzany
(okres Humenné)

Kňazská vysviacka: 25. 06. 1961, Bratislava

Biskupské menovanie: 14. 02. 1990
(sv. Ján Pavol II.)

Biskupská vysviacka: 17. 03. 1990, Košice
(kardínál Tomko)

Menovanie za arcibiskupa: 31. 03. 1995
(sv. Ján Pavol II.)

Kánonické odovzdanie úradu:
10. 07. 2010

Biskupské heslo: „Praedicare, regere, sanctificare.“ = *Ohlasovať, spravovať, posväcovať.*

Úmrtie: 23. 05. 2023, Košice (89 rokov)

Zaujímavosti:

1. Je nositeľom Diamantovej Jánskeho plakety za dobrovoľné darcovstvo krvi (100 krát).

2. Absolvoval základnú vojenskú službu a bol archivárom biskupského úradu v Košiciach.
3. Na niekoľko rokov mu bol vzatý štátny súhlas a pracoval ako vodič električky.
4. Do 31. 03. 1995 boli Košice ako metropola novej cirkevnej provincie povýšené na sídlo arcibiskupa, čím sa stal prvým arcibiskupom-metropolitom.
5. Od roku 1998 do 2001 bol podpredsedom Konferencie biskupov Slovenska.

*„Kňaz má byť alter Christus, teda druhý Kristus a nie Antikristus.
Má byť pastier, teda pastor a nie raptor, a kňaz má byť vodca a nie zvodca.“*

Alojz Tkáč

ALOJZ TKÁČ – PRVÝ ARCIBISKUP-METROPOLITA

V tomto článku by sme chceli, nakoľko to bude možné v pár riadkoch, vzdať hold otcovi arcibiskupovi Alojzovi Tkáčovi. V našej diecéze za sebou zanechal veľa dobre odvedenej práce a zaslúžil sa spolu so všetkými spolupracovníkmi o to, že sa naša diecéza po páde totality nestrčila, ale napredovala. O otcovi biskupovi sa po jeho smrti napísalo veľa článkov o jeho živote, my sa naň teraz ale chceme pozrieť viac zo „seminárneho uhla pohľadu“ – čo si zažil ako bohoslovec, ako sa spájali bohoslovci s jeho kňazským životom a o čo sa pre nás zaslúžil ako biskup.

Kňazské povolanie vo svojom živote prvýkrát pocítil niekedy vo štvrtom – piatom ročníku ľudovej školy. Hoci môžeme povedať, že táto túžba stať sa kňazom prišla dosť skoro, cesta k nemu nebola vôbec jednoduchá. Ako sám spomínal: *„Všetky diecézne kňazské semináre boli zrušené, bola len jedna teologická fakulta a kňazský seminár v Bratislave. Nedostal som sa hneď na štúdium teológie, dokonca až na štvrtýkrát. Až po troch rokoch ma nakoniec na teologickú fakultu prijali.“* Čakať štyri roky na vstup do seminára však nebolo ani zďaleka najťažším orieškom. Otec biskup Alojz prežil seminárnu formáciu v rokoch 1956 – 1961 -> v čase tvrdej totality. Spolu s ním sa v ročníku pripravovalo 15 bohoslovcov, no 3 z nich boli z formácie vylúčení. Ako mladý bohoslovec sa snažil vyhýbať konfliktom so štátnou mocou, keďže komunistické

úradu mali vplyv aj na samotnú vysviacku. V čase totality si žiadny z bohoslovcov nemohol byť istý svätením, až kým sa nezačal samotný obrad – práve preto patrila medzi jednu z najťažších vecí neistota, ktorá každého z nich seminárom sprevádzala. Znovu citujeme zo slov otca arcibiskupa: *„Uvedomili sme si, v akej situácii sa nachádzame. Že nemôžeme robiť nejaké protištátne výstrelky, pretože vieme, čo by to znamenalo. Tak sme sa snažili veci „kočirovať“, aby neboli vážne problémy s dovolením vysviacky.“*

Čas vo formácii však aj napriek všetkým ťažkostiam zvládol a v roku 1961 bol v Dóme svätého Martina vysvätený. Po vojenskej službe pôsobil dvadsať rokov ako notár na biskupskom úrade. Túto prácu si úsmevne spájal s časom v seminári: *„Nemal som rád písacky, ale pretože som sa prehrešil ako seminarista, že som pánovi farárovi nechcel písať matriky, tak kto čím hreší, tým býva trestaný.“* Najnáročnejšie obdobie si ale zažil od roku 1974, po vystúpení, ktoré patrí k jeho najznámejším chvíľam života. Na stretnutí Pacem in Terris (združenie kolaborujúce s komunistickým režimom v rokoch 1971 – 1989) vystúpil proti štátnej správe. Upozornil na porušovanie ľudských práv, náboženskej slobody, či na nedostatky práv cirkvi. Tento prejav následne zverejnili aj médiá ako Vatikánsky rozhlas, Hlas Ameriky, či Slobodná Európa. Automaticky sa tak dostal do hľadáčika

ŠTB, ktorá ho následne niekoľkokrát vypočúvala a odobrala mu štátny súhlas. Aj táto epizóda sa tak trochu spája so seminárom, keďže ho počas výsluchov eštebáci nahovárali, aby vypovedal, že ho na výstup nahovorili bohoslovci.

Po páde totality a jeho biskupskej vysviacky sa okrem iných úloh podujal aj na obnovenie kňazského seminára v Košiciach. Verejne tento svoj úmysel vyjadril na Zelený štvrtok v roku 1992. Slávnostné otvorenie sa konalo 4. októbra 1994 a do vedenia seminára boli vymenovaní Mons. Anton Konečný ako rektor a Jozef Ondovčák ako prorektor. Tohto otvorenia sa okrem biskupa Tkáča zúčastnili aj biskupi Ján Sokol, Bernard Bober, Eduard Kojnok, František Tondra a Andrej Imrich. O jedenásť dní neskôr, 15. októbra 1994, biskup Alojz Tkáč požehnal aj novú seminárnu kaplnku, ktorá je zasvätená svätému Karolovi Boromejskému, patrónovi seminára.

Zo seminárnej kroniky sa dozvedáme, že v utorok, 22. januára 2008 otec arcibiskup túto kaplnku aj konsekroval. V kázni vyzdvihol dôležitosť posvätného miesta – kaplnky, lebo sa jedná o najdô-

ležitejšiu a nevyhnutnú súčasť miesta, kde sa formujú povolania. (Bohoslovcom pripomenul, že práve v kaplnke majú rozpoznať pravosť Kristovho kňazstva.)

O skutočnosti, že otec arcibiskup Alojz rád a často navštevoval seminár a seminaristov svedčí aj mnoho záznamov o jeho prítomnosti v seminárnej kronike. Viaceré odpustové slávnosti, výročia, udeľovania ministrérií, ale aj všedné sväté omše počas týždňa boli často ozvláštnené jeho prítomnosťou a povzbudzujúcimi slovami.

Ďakujeme za vašu službu pre nás aj pre celú diecézu, otec arcibiskup Alojz. Odpočívajte v pokoji!

Zdroje:

- Kňazský seminár sv. Karola Boromejského
- Hišem (2000)
- Alojz Tkáč – Košická arcidiecéza [online]. www.ke-arcidieceza.sk
- Pamäť národa – monsignore Alojz Tkáč [online]. www.pametnaroda.cz/sk/tkac-alojz-20090924-0

Spracovali
Daniel Dzuriš, Martin Baloga
Foto: Jaroslav Fabian

ROZHOVOR S TOMÁŠOM HARBUĽÁKOM O OTCOVI ARCIBISKUPOVI

Pár otázok o zosnulom otcovi arcibiskupovi Alojzovi sme položili jeho šoférovi, asistentovi a aktuálne farskému kurátorovi vo Farnosti Svätej Alžbety – Tomášovi Harbuľákovi. Prinášame vám jeho spomienky na nášho prvého arcibiskupa – metropolitu.

1. Kedy ste bližšie spoznali otca Arcibiskupa?

Prvé oficiálne stretnutie bolo, keď som mal 15 rokov a začal som miništrovať v Dóme sv. Alžbety. Bolo to oficiálne spoznanie plné rešpektu. Bližšie spoznanie nastalo, keď sa stal emeritným arcibiskupom. Stal som sa jeho šoférom a istým spôsobom asistentom pri jeho pastoračných cestách. Okrem šoférovania som mu asistoval pri liturgií, pripravoval som insígnie a všetky potrebné náležitosti, ktoré súviseli s našou cestou do nejakej farnosti. To už bol taký dovolím si povedať osobnejší vzťah. Taký, v ktorom sme si vedeli spolu aj neformálne vypiť kávu, porozprávať sa alebo keď otec arcibiskup prijal pozvanie k mojej rodine. Tie rozhovory potom boli už naozaj nie len formálne ale aj také úprimné a dovolím si povedať, že v istých momentoch aj priateľské.

2. Ako vnímate jeho osobu?

Pri tejto otázke vo mne rezonuje jedna myšlienka a to, že taká osobnosť sa už len veľmi ťažko narodí, pretože patrila do generácie, ktorá zažila to, čo pevne verím, my už nezažijeme. Obdivoval som na ňom mnoho vecí, na ktoré sa dnes v našej spoločnosti kladie už menší dôraz. Chcel by som vyzdvihnúť jeho striedmosť, prísnosť, pravidelnosť, ochotu vždy slúžiť a neodmietaať pracovať. To si myslím, že

je výrazné na jeho osobnosti. Nena-rozprával toho veľa, nebol mužom mnohých slov, veľkolepých gest a príhovorov. Bol to muž, ktorý keď niečo povedal hoci v 2 vetách, tak to bolo všetkým pochopiteľné. Buď áno alebo nie a tam sa nedalo diskutovať. Bol veľmi vyzrelosťou a mnohý si berú z neho príklad, že sa dokázal naplno stotožniť s úradom, ktorý zastával. Dnes je výnimočné aby sa človek obetoval pre ideál na 100%. No on bol práve takým človekom. Vnoril sa do služby tomu, čomu raz povedal áno.

3. Čím bol podľa vás prínosom pre cirkev Košickej arcidiecézy?

Držal sa hesla „*Keď tomu neviem pomôcť alebo tomu nerozumiem, aspoň nebránim*“. On pomohol arcidiecéze postaviť sa na nohy po šialenom komunistickom režime. Začal zveľaďovať, budovať, posilať kňazov na štúdiá. O mnohých mi rozprával a je pre mňa veľkou ctou, že ma s mnohými aj zoznámil. Vyhrnul si rukávy a začal stavať prakticky na „zelenej lúke“. Dnes je omnoho jednoduchšie získať peniaze, písať projekty, komunikovať cudzími jazykmi, študovať v zahraničí ako to bolo vtedy. V tej dobe nebolo toľko kňazov s ukončenou teológiou v zahraničí, nebolo toľko možností písať projekty na získavanie grantov a ťažko sa získavali financie.

To si vyžadovalo veľké organizačné schopnosti. Treba tiež povedať, že sem pritiahol mnohé rehole. Niekedy som počul, že emeritný arcibiskup nemal rehole tak rád. No práve on tu mnohé rehole chcel a aj ich tu pozval. Takisto mnoho novopostavených alebo zrekonštruovaných chrámov, ktoré on konsekroval. To bolo cez 200 kostolov, kde pomazal posvätnou krizmou oltáre. To sú čísla, ktorými sa nemôže pochváliť možno ani biskup niektorých veľkých diecéz v Taliansku. Tak ľudovo by som povedal, že mňa inšpirovala tá jeho postava biskupa s vyhrnutými rukávmi. Poďme pracovať a nezaháľajme.

4. Čo bolo takou výraznou, neprehliadnuteľnou črtou jeho osobnosti?

Bola to jeho mimika. Keď sa na niekoho pozrel, hneď ste vedeli, či obed bude tichý, alebo radostný. Takáto neverbálna komunikácia možno niekedy vedela jemnejšie povedať to, čo by slovami bolo tvrdšie. Ďalej jeho počúvanie. Najprv počúval, čo sa deje a keď niečo povedal, tak vždy na záver až keď si premyslel to, čo má zanechať v tom verbálnom svete. Jeho charakteristikou črtou, sám to o sebe píše takže verím, že nepoviem nič netaktné, bola jeho niekedy vznetlivá povaha, čo je prirodzené keď sa stretáva s toľkými ľuďmi, no jeho veľkým darom bolo, že tú vážnejšiu kritiku hovoril medzi 4 očami. Boli chvíle, keď som si povedal, či je to až nutné, ale v tom je jeho veľkosť, že vždy chodil v reverende, čo ja veľmi oceňujem a vždy sa modlil breviár v katedrále. On katedrálu miloval a tá láska ku katedrále prešla aj

na mňa. To, že dnes môžem pracovať na kultúrnom a turistickom zviditeľnení katedrály – tá úcta voči katedrále – tu mám istotne od neho. V reverende s breviárom 15 minút pred svätou omšou, v tichosti sa pripravoval, pri obliekaní rúcha sa modlil. To všetko mi utkvelo v pamäti. Vnímam ho čiasťtočne ako farára z Arsu. V súkromnom živote bol veľmi skromný. Čo sa však týka liturgie a požiadavok na pastoraáciu, v tom bol nekompromisný a dôsledný. Cením si, že som mohol byť pri tom, lebo to boli situácie, ktoré ma učili k láske ku katedrále a k liturgii.

5. Na čom mu najviac záležalo a ktorú vec často zdôrazňoval?

On bol v najlepšom slova zmysle stará škola. Jemu záležalo na kňazoch a keď som čítal jeho životopis, pochopil som, že on trpel keď videl nie práve najlepšie kňazský život. Tak isto trpel keď videl rozpadnutú rodinu, lebo v rodine sa tvorí nové povolanie. Každý deň sa modlil na niektorý úmysel. Za bohoslovcov, mládež, manželov a podobne. Chcel, aby ľudia mali kňaza v každej farnosti. Možno nebol moderným v jazyku, ale používal jemu blízke metódy. Veľmi sa trápil, keď videl úpadok. Nebolo to formálne trápenie, ale také trápenie, že niekde robíme chybu a čo s tým? Aj počas emeritúry myslel na to, čo ho trápilo počas úradu. Kritizoval, keď zistil, že na náboženstve sa pozerajú filmy a keď sa to flákalo. Chcel, aby náboženská výchova bola dostupná vždy, lebo za komunizmu to tak nemohlo byť a viera ľudí mnohokrát zakrpatela. Aby som to zhrnul, záleža-

lo mu na tom, aby bol seminár plný, každá farnosť mala kňaza a aby rodiny mali deti. Často spomínal, aby deti mali v rodičoch príklad a aby im bola dopriana duchovná náuka v rodine aj v škole.

6. Aký mal vzťah ku katedrále?

Veľmi vrúcny. Vždy som vnímal, že katedrálu berie ako svoj chrám a veľmi sa o ňu staral. Bol tam každý deň. Keď sme raz boli na neformálnom stretnutí v prírode tak sa otec arcibiskup ponáhľal do katedrály, lebo o 17:00 musel spovedať. V tom najlepšom som mu povedal, že nech ešte ostane, veď kapláni sú v dóme a spovedajú. Odpovedal mi „Nevynechal som doteraz, nevynechám ani teraz.“ A musel som ho odviesť. Bolo vidieť že katedrálu prepájal s jej posolstvom a vnímal ju ako chrám určený biskupovi. Prichádzajú tu veriaci, ktorí žiadajú od tejto matky chrámov duchovnú podporu, Sviatosti a Eucharistiu. Žil katedrálou a aj keď nevládal chodiť a aktívne slúžiť svätú omšu,

tak z okna požehnával ľudí. Dbal na to, aby katedrála bola posvätným miestom, aby to bolo miesto, kde v prvom rade veriaci poznajú BOha Boha a až potom všetko kultúrne a turistické.

7. Čo si myslíte, že by mohlo byť jeho odkazom pre nás?

Je to mnoho myšlienok. No vyzdvihol by som také 2. Mnohé svoje kázne končil myšlienkou „*Kamkoľvek pôjdete a ten vietor modernej doby vás zaveje všade možné, ostaňte verní tomu, čo ste ako deti Slovenskej zeme dostali, aby ste na každom mieste pamätali na to, že som katolík a nenechám sa zväbiť hoci akým liberálnym modernistickým duchom.*“ To bol silný odkaz a také národné cítenie vzbudil tento muž viery aj vo mne. Nesiem si to v myšlienkach a keď mám možnosť hovoriť študentom, v rámci svojho učiteľského povolania, aby si strážili svoje národné a duchovné povedomie. To bola jeho myšlienka. Som človek, kresťan katolík, dieťa Slovenskej

zeme a takto vstupujeme do Európy a do sveta. Druhá jeho myšlienka je tá, čo povedal sv. Ján Pavol II. „*Nebojte sa, vy Slováci ste tými, ktorí možno budú určovať smer, alebo ukazovať smer iným európskym krajinám.*“ A dnes sme behom jednej sekundy spojený s celým svetom. Prostredníctvom internetu vieme nájsť aj mnohé kontroverzné pohľady na život. Zovšeobecnene by som povedal, že jeho odkazom a myšlienkou bolo „*Nenechajte sa zosvetštiť. Ostaňte ľuďmi na pravom mieste. Ľuďmi zásadovými, ktorí majú normy a neopustíte ich len preto, že niečo iné je cool.*“ Na druhej strane, prihovárал sa mladým niektorými slangovými slovami súčasnej doby. Mnohé z nich sa naučil a v príhovoroch mladým používal.

8. Na čo by sme pri spomienke na neho určite nemali zabúdať?

Tých spomienok je veľa a je rozdiel v tom, či ho človek vnímal osobne, vedľa seba, v bežných rozhovoroch, alebo formálne cez média alebo kázne.

On bol mužom neustálej nádeje. Budem na záver veľmi osobný. Keď som bol pár krát aj ja voči niečomu skeptický, tak on veril, že to všetko dobre dopadne. Keď som niekedy povedal, že idú časy, keď mladí nebudú chodiť do chrámu a spomínať si na duchovných otcov, ktorí tu boli pred nami, on povedal „*Neboj sa. Ono to nemôže ísť do nekonečna jedným smerom. Raz sa to musí trochu vrátiť.*“ Časom keď dozrievam, aj ja si uvedomujem, že sa často vraciame k hodnotám. Bol to muž nádeje, povzbudení a silnej viery. Neustále povzbudzoval. Z bežných vecí si ľudia musia pamätať, ako po sv. omši rozdelil ovocie, dievčatám kvietok a chlapci dostali pamätný obrázok na ktorom bola modlitba, aby šli do seminára aj s presnými GPS súradnicami. To je nezabudnuteľné. Pre mňa sú to chvíle, keď som ho dovoľím si povedať, spoznal ako druhého starého otca.

Spracoval
Denis Bednár

Návšteva štátneho sekretára – kardinála Pietra Parolina

V dňoch 14. – 16. septembra 2023 Slovensko poctila veľmi vzácna návšteva. Po dvoch rokoch od návštevy pápeža Františka do našej krajiny zavítal po ňom druhý najvyššie postavený muž vo Vatikáne. Kardinál Pietro Parolin, štátny sekretár Svätej stolice, pricestoval na oficiálnu návštevu pri príležitosti nášho 30. výročia obnovenia diplomatických vzťahov so Svätou stolicou, 1160. výročia

príchodu sv. Cyrila a Metoda na naše územie, 20. výročia návštevy sv. Jána Pavla II. na Slovensku a 2. výročia návštevy pápeža Františka. Kardinál Parolin spomínal, že hlavnými cieľmi jeho návštevy bolo zdieľať vieru, posilniť spoločenstvo, obnoviť posolstvo, ktoré Svätý Otec zanechal počas apoštolskej návštevy a spoločne sa modliť.

Prvým miestom, ktoré kardinál Parolin navštívil bola Apoštolská nunciatura v Bratislave. Neskôr sa presunul

na stretnutie s predsedom vlády a následne aj s pani prezidentkou v Prezidentskom paláci. Po obede s biskupmi Slovenska pán kardinál požehnal nové súsošie sv. Cyrila, Metoda a Gorazda v areáli Bratislavského hradu. Toto požehnanie bolo pre neho príležitosťou pripomenúť význam misie sv. Cyrila a Metoda, ktorí, podľa jeho slov, „*iniciovali proces inkulturácie viery.*“ Večer

kardinál Parolin slávil sv. omšu v Bratislavskej katedrále sv. Martina, pri ktorej si osobitne pripomínal 20. výročie blahorečenie biskupa Vasiľa Hopka a sestry Zdenky Schelingovej.

15. septembra, teda na sviatok Panny Márie Sedembolestnej kardinál Pietro Parolin putoval do baziliky v Šaštíne, kde predsedal slávnostnej sv. omši v rámci národnej púte k patrónke Slovenska. Po sv. omši už presunul ku nám, do Košíc. Najprv zavítal do gréckokatolíckej

Katedrály Narodenia Presvätej Bohorodičky a následne sa stretol s komunitou Ukrajincov a požehnal prijímacie a integračné centrum pre utečencov z Ukrajiny.

Možnosť privítať pána kardinála v Košiciach mali aj bohoslovci a to v Dóme sv. Alžbety, kde sme sa spolu s ním modlili slávnostné večery. Tejto slávnostnej modlitbe z liturgie hodín predsedal sám kardinál Parolin a predniesol počas nej aj veľmi podnetnú homíliu. Pripomenul v nej najmä dôležitosť spoločného putovania. *„Keď kráčame sami, riskujeme, že sa stratíme a vydáme sa po nesprávnej*

dokumente na synodu: *„spoločenstvo s vyznávaním našej viery, účasť, ktorá nás robí zodpovednými a aktívnymi, a misia, ktorá nás dáva do pohybu s evanjelizáciou zameranou na periférie sveta.“* Synoda, ako pokračoval pán kardinál, nás pozýva uvedomiť si, že sme aktívnymi členmi našich cirkevných spoločenstiev a preto všetci pokrstení sa majú cítiť zapojení do evanjelizácie a do pastoračného života Cirkvi.

V sobotu 16. septembra štátny sekretár Svätej stolice pricestoval do Klokočova. Ako pútnik si počas pešej procesie uctil kópiu ikony presvätej Bohorodičky,

cesta. Keď kráčame spolu, máme predovšetkým možnosť stretnúť sa navzájom.“ Následne kardinál Parolin pripomenul slová pápeža Františka zo Šaštína, že sama Mária je vždy na ceste, vždy kráča a preto sa aj my môžeme inšpirovať jej vierou a vydať sa na putovanie spojené s hľadaním Pána.

Kardinál Parolin vyzdvihol synodalitu ako výraz takejto putujúcej Cirkvi, Cirkvi na ceste a zopakoval jej tri základné charakteristiky uvedené v Prípravnom

ktorá pred viac ako 350. rokmi zázračne slzila. Pešia procesia vyvrcholila príchodom do gréckokatolíckeho Chrámu Zosnutia Presvätej Bohorodičky, kde následne predsedal Božskej liturgii sv. Jána Zlatoústeho. Slávením tejto liturgie sa skončila oficiálna návšteva kardinála Pietra Parolina na Slovensku a následne sa vrátil späť do Ríma.

Spracoval
Ján Kotlarčík

Foto: Jaroslav Fabian, Archív KSKE

KARDINÁLOV ODKAZ BOHOSLOVCOM

Po skončení slávnostných Vešpier zo slávnosti Sedembolestnej Panny Márie, Patrónky Slovenska, ktoré boli v našej Košickej katedrále sme sa spoločne presunuli na arcibiskupský úrad. Práve tam som mal tú česť porozprávať sa s pánom kardinálom, ktorý venoval nám bohoslovcom špeciálnu pozornosť a adresoval nám niekoľko dôležitých slov o tom, aký by mal byť dnes bohoslovec:

„Pozdravujem všetkých bohoslovcov Košickej arcidiecézy. Som veľmi rád, že ste ešte v dobrom počte, pretože dnešným problémom v mnohých krajinách je práve počet kňazských povolání. Ten sa zmenšuje a musíme sa modliť za nové kňazské povolania, aby Pán poslal robotníkov do svojej vinice.

Myslím si, že dnešní bohoslovci by mali rásť vo vzťahu k Bohu. Toto je veľmi dôležité. Mali by sa veľa modliť a rozvíjať všetky ľudské čnosti, ktoré ich robia schopnými byť, čo najbližšie pri ľuďoch. Dnes sa evanjelizácia nerobí z ďaleka, ale deje sa

vďaka osobnému kontaktu a vzťahu s ľuďmi. Preto je veľmi dôležité tvoriť a rozvíjať medziludské vzťahy a sprevádzať najmä mladých, ktorí potrebujú usmernenie a sprevádzanie.

Na tejto ceste je potrebné mať veľa trpezlivosti a obetavosti, aby sme sa neunavili a aby sme vždy dali Boha na jednu stranu a ľudí na druhú stranu. Je potrebné, aby sme seba samých dali bokom, aby sme dali na bok svoje ego a svoju osobnosť. Je to to, čo pápež František nazýva ako auto-referencialita.

Na prvom mieste musí byť Pán Boh, ktorý nás povolal a ktorý nás chce mať ako svojich služobníkov a potom Boží ľud, ktorému slúžime. Je vždy potrebné mať tieto 2 piliere pred sebou. A potom sú také klasické zásady, ktoré by ste mali zachovávať ako bohoslovci, ale tieto vyššie spomínané by mali byť tie zásadné a mali by sa pre-sadzovať.“

**Štátny sekretár Vatikánu
kardinál Pietro Parolin**

„Pre mňa osobne to bol veľmi požehnaný čas strávený v jeho blízkosti. Je vzácné stretnúť druhého najvyššie postaveného muža vo Vatikáne, byť s ním v úzkom kontakte a modliť sa s ním. Venoval nám pozornosť, úsmev a nešetril ani slovami a to ma povzbudilo. Bol veľmi ľudský a milý.“

Matúš Kozej

Požehnanie nového vonkajšieho oltára v Obišovciach

V sobotu, 2. septembra 2023, otec arcibiskup Bernard Bober požehnal nový vonkajší oltár v našej arcidiecéznej mariánskej svätyni – v Obišovciach. Pri tejto príležitosti sa uskutočnili septembrové celodieceznej rekolekcie kňazov Košickej arcidiecézy. Arcibiskup Bernard bol hlavným celebrantom slávnostnej svätej omše a vo svojom príhovore neskrýval radosť z dokončeného diela, ako aj z hojného počtu zúčastnených veriacich na slávnostnom eucharistickom slávení: *„Pohľad na vás z tohto nového priestoru poľného oltára je pre mňa veľkým povzbudením. Spolu vydávame svedectvo o tom, že kresťanská viera žije, a že žije aj naša mariánska úcta. Ježiš prichádza do tejto rodiny veriacich pôsobením Ducha Svätého práve cez Máriu, Bohorodičku, preto si ju tak nesmierne vážime.“*

V homílii poukázal na vernosť svätých Košických mučeníkov, ktorá je aj dnes

inšpiráciou pre nás, a poďakoval všetkým dobrodincom, vďaka ktorým sa pútnické miesto mohlo obnoviť. Slová najväčšej vďaky adresoval Panne Márii, ktorá si Obišovce sama vybrala, a ktorá sprevádzala i sprevádza Boží ľud pri všetkých jeho radoostiach, ale i bolestiach:

„Toto sú znamenia materinskej lásky našej nebeskej Matky, ktorá stojí s nami pri našich krížoch a sprevádza nás počas celých dejín: mor, cholera, covid či vojna – to všetko ona s nami absolvovala, podopierať nás a kryla nám chrbát deň za dňom až k vytúženému pokoju. Preto aj táto novostavba nech stelesňuje množstvo vy počutých modlitieb ľudí, ktorí sem prichádzali a klačali s prosbou pred jej obrazom. A verme, že ona nie je iba Pomocnicou pri uzdravovaní z telesných chorôb a potrieb, ona je zároveň Kráľovnou rodín, preto jej zasväcujeme naše rodiny, zvlášť tie, ktoré prechádzajú krízou a ťažkosťami.“

MOZAIKA OBIŠOVSKÉJ PANNY MÁRIE

Ústredným motívom vonkajšej stavby je mozaika, ktorej autorom je Kamil Dráb, a ktorá je rozdelená do troch častí. V centre mozaiky je zobrazená Obišovská Madona nad miestnym pútnickým kostolom na Putnoku. Tvár Panny Márie je podľa predlohy pôvodného obrazu skropená kvapkami krvi, ktoré symbolizujú jej ustarostenosť a súcit s bolesťami tu pútnikov prichádzajúcich na Putnok.

Od postavy Madony do strán napravo a naľavo vychádzajú štyri farebné prúdy modlitieb posvätného ruženca (radostný, svetla, bolestný a slávnostný) a z nich v ďalších častiach mozaiky vystupuje dvadsať pozlátených ruží, čo korešponduje s počtom tajomstiev posvätného ruženca. V ľavej časti mozaiky je pohľad do

minulosti, do roku 1831, keď v Obišovciach a okolí zúrila epidémia cholery.

Pravá časť mozaiky ponúka pohľad do modernej doby, teda do časov, ktoré práve prežívame. Siluety lekárov a zdravotníkov v skafandroch oživujú spomienky na nedávnu pandémiu, na ťažké obdobie, počas ktorého vypomáhalo aj 77 kňazov Košickej arcidiecézy v nemocniciach s nasadením vlastných životov.

Zobrazenie svätých košických mučeníkov naľavo a podobizeň blahoslavennej Anny Kolesárovej napravo nám pripomínajú možnosť stať sa svedkom Ježiša Krista v každej dobe, aj v nepriaznivých okolnostiach, keď veriaci človek preukáže odvahu a vernosť Kristovi, jeho cirkvi a jeho evanjeliu.

ODPUSTOVÁ SLÁVNOSŤ V OBIŠOVCIACH

V dňoch 30. septembra a 1. októbra 2023 sa konala každoročná arcidiecézna púť k milostivému obrazu Ružencovej Panny Márie v sanktuárii v Obišovciach. Celá púť vyvrcholila v nedeľu 1. októbra slávnostnou odpustovou svätou omšou, ktorej hlavným celebrantom bol rožňavský diecézny biskup – Mons. Stanislav Stolárík.

Otec biskup Stanislav v úvode homílie spomenul svoje pôsobenie v Obišovciach, ako farára tejto farnosti a priznal, že aj po štyridsiatich rokoch od jeho pôsobenia v tejto farnosti si s radosťou spomína na veriacich i mnohé pekné chvíle, ktoré tu ako farár s jemu zvereným božím ľudom zažil.

Tiež zdôraznil a nabádal ľudí k prehlbeniu viery a úcty k Panne Márii.

Rodičov vyzval, aby viedli svoje deti k modlitbe a k mariánskej úcte a „*aby deti doma videli príklad svojich rodičov ako sa modlia pod krížom alebo obrazom Panny Márie.*“ V závere homílie upriamil pozornosť na dôležitosť modlitby posvätného ruženca: „*Aká je potrebná táto neviditeľná sila modlitby, ktorá sa ukáže... Panna Mária cez ruženec vyhrala už nie jednu bitku na záchranu kresťanov a kresťanských hodnôt. A zvíťazí aj teraz – dôverujme Ježišovi, Márii, Jozefovi a uvidíme zmenu vecí a udalostí, no bez našej dobrej vôle to nepôjde.*“

Spracoval
Stanislav Dzuričko
Foto: Jaroslav Fabian

Svätý ruženec – veľký dar Panny Márie

Za posledné roky, odkedy Panna Mária dala svetu túto nádhernú modlitbu, toho bolo o svätom ruženci už toľko povedané, že nie je potrebné nič nové vymýšľať. Mnohí pápeži, svätci, naši najväčší duchovní otcovia a matky boli zasvätení ružencu, šíрили túto krásnu modlitbu a dennodenne sa ju modlili. Svätý Dominik, Ľudovít Mária Grignon z Montfortu, Ján Pavol II., Maximilián Mária Kolbe, Matka Tereza, Páter Pio, Ján Mária Vianney, Terézia Avilská a celé zástupy svätých. Ale prečo? Čo je také dôležité na tejto šnúrkke guľčiek a modlitieb?

Ako sama Panna Mária povedala blahoslavenému Alanovi de la Roche: *„Keď sa modlíš svoj ruženec, anjeli sa tešia, najsvätejšia Trojica sa teší, môj Syn v ňom nachádza tiež radosť a ja sama som šťastnejšia, ako si len môžeš myslieť. Po obete svätej omše nie je v Cirkvi nič, čo by sa mi tak páčilo ako ruženec.“*

Mnohí sa dnes pýtajú: Prečo sa máme modliť ruženec? Podľa mňa odpoveď je veľmi jednoduchá. Lebo nás o to prosí nebo. Prosí nás o to samotná Panna Mária. Azda by nám chcela zle? Takmer všade kde sa zjavuje hovorí o tejto modlitbe: *„Prosím modlite sa ruženec.“* Dokonca na niektorých miestach hovorí, aby sme

sa modlili ruženec každý deň. Tak prečo neposlúchnuť?

Panna Mária vie, aká veľká je sila svätého ruženca, preto nás na rôznych miestach sveta volá k tejto modlitbe. Odpovedzme na Jej volanie tým, že sa každodenne s láskou, hoc možno niekedy unavení pomodlime túto nádhernú modlitbu. Takto budeme vyhrávať boje so zlým, ktorý sa pokúša zničiť našu dušu. *„Dajte mi armádu modliacu sa ruženec a ja dobyjem svet.“* (blahoslavený Pius IX.)

Svätý Páter Pio odporúča ako najlepšiu zbraň proti satanovi modlitbu sv. ruženca: *„Ruženec je modlitba, ktorá prináša triumf nad všetkým a nad všetkými. Vždy sa modlite ruženec.“* Keď sám zakusoval diablove útoky, obrátil sa na svojho spolumilovníka slovami: *„Podaj mi moju zbraň, lebo inak nezvíťazím.“* Myslel tým ruženec. Povzbudzujú nás aj slová, ktoré sv. Páter Pio zaznačil vo svojom testamente: *„Milujte Pannu Máriu a učte aj iných, aby ju milovali tiež. Vždy sa modlite ruženec a konajte dobro, lebo vďaka tejto modlitbe nebude satan úspešný vo svojich útokoch a zostane porazený raz a navždy.“* Modlitba ruženca je veľmi silnou modlitbou, ktorá rozjíma nad najdôležitejšími udalosťami našej spásy; udalosťami zo života Pána Ježiša a Panny Márie.

OKTÓBER – MESIAC SVÄTÉHO RUŽENCA

Október má v liturgickom kalendári prívlastok ružencový. Je to mesiac Ružen-

covej Panny Márie. Prečo? Túto liturgickú spomienku v Cirkvi zaviedol pápež Svätý

Pius V. vo výročný deň víťazstva kresťanov v námornej bitke pri Lepante v roku 1571. Práve Božej Matke sa pripisuje zázračná pomoc a víťazstvo, ktoré dosiahli modlitbou posvätného ruženca.

PRISŤUBENIA PANNY MÁRIE

Panna Mária, Kráľovná posvätného ruženca dala blahoslavenému dominikánovi Alanovi de la Roche 15 prisľubov pre tých, ktorí sa budú zbožne modliť jej ruženec. Povedala mu: „*Nesmierne veľa kníh by bolo treba napísať, aby v nich boli zaznamenané všetky zázraky môjho posvätného ruženca.*“

Prisľubenia Panny Márie tým, čo sa budú modliť svätý ruženec:

1. Všetkým, ktorí sa budú zbožne modliť môj ruženec, sľubujem svoju zvláštnu ochranu a hojnosť milostí.
2. Tí, ktorí v modlitbe ruženca vytrvajú, dostanú zvláštnu milosť.
3. Ruženec bude mocnou ochranou proti pekle, zničí zlo, zbaví svet hriechu a zaženie blud.
4. Ruženec rozhojní čnosť a obsiahne pre duše hojné Božie milosrdenstvo. Odvráti srdcia ľudí od lásky k svetu a jeho márnosti a pozdvihne ich k túžbe po večných veciach. Tie duše sa posvätia týmto prostriedkom.
5. Tí, čo sa mi odovzdajú cez ruženec, nezahynú.
6. Toho, kto bude zbožne recitovať môj ruženec, uvažujúc nad tajomstvami, nikdy nepremôže nešťastie, nezažije Boží hnev a nezomrie náhlou smrťou. Hriešnik sa obráti, vytrvá v milosti a zaslúži si večný život.

7. Kto sa zasväťí môjmu ružencu, nezomrie bez sviatostí Cirkvi.
8. Tí, čo budú verne recitovať môj ruženec, budú počas svojho života a po smrti účastní Božieho svetla a plnosti jeho milostí, vlastných svätým.
9. Ihneď vyvediem z očistca duše zasvätené môjmu ružencu.
10. Deti môjho ruženca sa budú tešiť veľkej slávy v nebi.
11. Čo budeš žiadať prostredníctvom ruženca, dosiahneš.
12. Tým, ktorí budú šíriť môj ruženec, sľubujem pomoc vo všetkých ich potrebách.
13. Dosiahla som od svojho Syna, že všetci členovia Ružencového bratstva budú mať svojich orodovníkov v živote a v smrti, celý nebeský dvor.
14. Tí, ktorí sa zbožne modlia môj ruženec, sú moje milované deti, bratia a sestry Ježiša Krista.
15. Zasvätenie sa môjmu ružencu je zvláštne znamenie predurčenia.

Spracoval
Matúš Kozej

Pod'akovanie otcovi Jozefovi za dlhoročnú službu prefekta

Tento formačný rok priniesol po dlhšom čase zmenu v radoch predstavených. A ňou je odchod otca Jozefa Kohuta, ktorý pôsobil v seminári ako prefekt 9 rokov. Od 1. 9. pôsobí vo farnosti Skrabské. Kompetencie a úlohu prefekta v našom seminári prebral vicerektor otec Andrej Kačmár, ktorý zároveň ostal vo funkcii vicerektora.

ČO JE ÚLOHOU PREFEKTA?

Prefekt kňazského seminára ma viacero úloh. Spolu s rektorom a vicerektotom patrí do vonkajšieho fóra predstavených, čo znamená, že centrom jeho záujmu je vonkajšie správanie bohoslovcov, na rozdiel od vnútorného fóra, ktoré má na starosti ich vnútornú a duchovnú stránku.

Prefekt dbá na dodržiavanie seminárneho poriadku a programu. Ďalej má výchovnú úlohu pri formácii bohoslovcov. A napokon sledovaním správania, spolu s ostatnými predstavenými vonkajšieho fóra posudzuje vhodnosť kandidáta na pripustenie ku diakonskej a kňazskej vysviacke.

V našom seminári prefekt máva týždenné formačné stretnutia s prvými dvoma ročníkmi seminaristov. Následne dva až trikrát za semester s nimi absolvuje koloľviá, teda osobné rozhovory ohľadom formácie, povolania, či pobytu v seminári.

Pri tejto príležitosti sme si dovoľili urobiť s o. Jozefom krátky rozhovor.

Milý otec Jozef, môžete nám v krátkosti predstaviť vaše pôsobenie pred službou v seminári? V čom vnímate hlavné rozdiely?

Službu prefekta v košickom seminári som začínal ako desaťročný kňaz. Štyri roky som bol v bežnej pastorácii; najprv v Stropkove a potom v Sabinove. Ďalších šesť rokov to už bola špeciálna pastorácia v Univerzitnom pastoračnom centre v Košiciach. Od širokého záberu vo farnosti, kam patrili všetky vekové kategórie od detí po seniorov, som prešiel k vysokoškolskej mládeži a do akademického prostredia. Vysokoškoláci sú veľmi autentickí. Zažívali sme kopec zábavy pri športe, výletoch a čase strávenom spolu na košických internátoch. Nechýbala dávka zodpovednosti – jednotlivé internátne spoločenstvá mali svojich koordinátorov a okruh ľudí, ktorí chystali všetko potrebné na sv. omše (tie bývali na internátoch tam, kde sme sa zместili a bolo nám to umožnené; napr. jedáleň, učebňa, alebo väčšia chodba), spovedanie, pozývali hostí na diskusné večery, viedli ekonomiku atď. Dôležitou súčasťou práce s vysokoškolákmi boli duchovné obnovy, pravidelné sv. omše, či adorácie. Jeden významný rozdiel medzi službou pred seminárom a v seminári spočíval v tom, že pre študentov som bol spovedníkom, kým bohoslovci chodili na spoveď k špirituálom alebo iným kňazom. Predstavení vonkajšieho fóra (rektor, vicerektor, prefekt) ich nemôžu bežne spovedať. Okrem toho sme sa s vysokoškolákmi stretávali aj v nočných hodinách (doma v UPC som bol málokeď pred 23:00 hod.), v seminári bolo už od deviatej večer silencium a pevne stanovená večierka a nočný odpočinok.

V seminári Karola Boromejského ste pôsobili 10 rokov ako prefekt. Čo vám táto služba dala, čo ste sa naučili a čo bolo v tejto službe náročné?

Bolo to presne deväť rokov a dva mesiace :) Priznám sa, že keď sme mali v UPC akcie s vysokoškolákmi a prichádzali na ne aj seminaristi, prebleskla mi hlavou myšlienka, aké by to bolo, byť ich predstaveným v seminári. Seminár som zažil najprv ako bohoslovec a prirodzene som porovnával svoje bohoslovecké časy s terajšími. Za desať rokov od mojej vysviacky sa toho veľa zmenilo. Súčasný seminár je viac otvorený a rodinnejší. Nás bolo v čase rozmachu viac než sto, teraz je kandidátov kňazstva menej ako tridsať. Uvedomil som si, že hoci kňazstvo je jedno (Kristovo), každý bohoslovec je jedinečný. Na kurze pre formátorov v Ríme nám zdôrazňovali, že seminaristi nie sú anjeli, ale ani démoni. Sú to ľudia, ktorí sa potrebujú formovať a dozrievať pre službu – najmä ľudsky, ale aj duchovne, intelektuálne a pastoračne. V minulosti sa hovorilo, že niekto študuje za kňaza, teraz sa správne povie, že sa na kňazskú službu formujeme. Štúdium je dôležité, ale je len jednou časťou prípravy. Vedomosti samotné nestačia a nikdy nenahradia ľudskú a duchovnú zrelosť. Ale rovnako to platí aj o duchovnej stránke, iba modliť sa nestačí, keď niekto nemá ľudský prístup alebo sa nezamýšľa nad tým, ako argumentovať ohľadne viery. Veľa modlitieb nevyváža, keď je niekto ľudsky a vedomostne nezrelý. Som vďačný Pánu Bohu, že som mohol byť súčasťou kvalitného a súdržného formačného tímu predstavených seminára a že som mohol sprevádzať desiatky bohoslovcov na ich ceste ku kňazstvu.

Pôsobíte už nejaký čas ako farský administrátor vo farnosti Skrabské. Aké sú špecifiká tejto farnosti, čím je pre vás táto služba nová oproti doterajším a ako sa v nej vidíte?

Musím sa priznať, že hoci zo Skrabského pochádza jeden môj spolužiak (vdp. František Petro) a ďalší dvaja kňazi, s ktorými sme sa stretávali v seminári ako bohoslovci, nikdy som v Skrabskom nebol. Farnosť ešte iba spoznávam. Asi musí prejsť minimálne jeden rok, aby som tu s ľuďmi zažil Vianoce, pôst, Veľkú noc, spovedanie, prázdniny... Od svojho príchodu vnímam, že v Skrabskom, Čiernom a Vyšnom Žipove žijú veľmi milí ľudia. Máme tu malebné prostredie s blízkym zatopeným lomom (pozývam na návštevu), čerstvým vzduchom a neopakovateľným pohľadom na nočnú hviezdnatú oblohu. V čase písania odpovedí sú to necelé tri mesiace, čo som vo farnosti. Trochu mi chýba leto; dekrét do farnosti som totiž dostal až v septembri. A predsa je iné spoznávať prostredie a ľudí postupne. Ja som naskočil obrazne povedané do rozbehnutého rýchlika. Od prvého momentu sa začala škola – učím

deväť hodín na troch základných školách – potom prišlo zemetrasenie (a odniesli si to naše kostoly), odštartovala príprava na prvé sväté prijímanie a birmovku. Medzi učiteľmi a žiakmi v školách som rád. Takisto sa teším zo stretnutí s mládežou a z každodenných sv. omší v malej komunite. Veľmi fajn je, že na nedeľný kňazský hokej vo Vranove nad Topľou sa autom dostanem za pár minút :) Chýba mi každodenné kňazské spoločenstvo najmä s ostatnými predstavenými seminára a kňazmi z teologickej fakulty, ale uvedomujem si, že žiť sám na fare je akýsi kňazský štandard. Ďakujem Pánu Bohu za nádherné roky v košickom seminári a prosím ctených čitateľov o modlitbu za farnosť Skrabské.

S otcom Jozefom sme sa rozlúčili v pondelok 10. októbra pri rannej Svätej Omši. S humorom sme mu darovali tašku, ktorá bola prázdna. Ako aj človek, ak chce prijať Božiu milosť, musí si najprv otvoriť srdce a pripraviť v ňom miesto na Boží dar, podobne aj taška bola prázdna preto, aby si do nej mohol o. Jozef po Svätej Omši zabaliť ornát, v ktorom slúžil, pretože ten bol venovaný práve jemu.

Za doterajšiu službu prefekta, otcovi Jozefovi zo srdca ďakujeme. Ďakujeme za jeho čas, obety, námahy, modlitby ale i obyčajný úsmev či milé slovo. Bol pre nás vzorom v starostlivosti o dušu, keď sme ho stále stretávali v kaplnke modliť sa, ale aj o telo, keď s nami trávil čas hraním futbalu v našej telocvični. Vyprosujeme mu mnoho Božích milostí a požehnania a zverujeme jeho i celú farnosť Skrabské pod ochranu Panny Márie!

Otec Jozef ďakujeme!

Spracoval **Peter Vyhonský**

Foto: Archív KSKE

Výročie návštevy sv. otca Jána Pavla II.

V rožňavskej diecéze sme si 13. septembra pripomenuli 20 rokov od návštevy pápeža, dnes už svätého Jána Pavla II. Táto návšteva 264. rímskeho biskupa katolíckej cirkvi sa zapísala ako významná udalosť pre našu rožňavskú diecézu, ale tak aj pre samotné mesto Rožňava. V areáli pod kopcom Rákoš celebroid v pamätný deň Svätý otec omšu pre približne 200 000 - tisíc pútnikov najmä zo Slovenska, ale aj zo susedných štátov. Svätý otec prežil v Rožňave ešte nejaký čas aj v spoločenstve vtedajších biskupov – Mons. Eduarda Kojnoka a Mons. Vladimíra Fila.

V tomto roku sme si chceli teda pripomenúť jeho srdečnú návštevu. S radosťou sme pripravovali všetko na výročie

oslavy. O 16:00 hod. sa otvorili brány biskupského úradu a prichádzali prví pútnici. Na nádvorí biskupského úradu sa vytvorila príjemná, rodinná atmosféra a ľudia mali radosť zo vzájomných stretnutí. Do začatia sv. omše bolo možné uctiť si relikvie Svätého otca, navštíviť rezidenciu Biskupského úradu a s tým spojenú i pamätnú izbu sv. Jána Pavla II., tak aj predmety, ktoré počas oddychu použil, kreslo a posteľ, ktoré boli zhotovené na túto príležitosť. Na nádvorí si mohli ľudia pokojne pozrieť aj výstavu fotografií a informačné panely venované jeho návšteve a významným udalostiam spojených s oslavami výročia jeho návštevy v priebehu rokov 2003 – 2023. Okrem iného sa v jedálni premietal aj

krátky film o pápežových návštevách na Slovensku, či krátky zostrih sv. omše z onoho pamätného dňa 13. septembra 2003. Nechýbalo ani malé občerstvenie.

Následne sme sa spoločne ako jedna diecézna rodina modlili svätý ruženec pri soche Panny Márie. Bol tam umiestnený obraz sv. Jána Pavla II. a jeho relikvia, ktorá bola vystavená k ucteniu po celý čas. Program na nádvorí biskupského úradu zavŕšilo požehnanie pamätnej tabule na návštevu svätého pápeža. Požehnal ju náš otec biskup.

Potom sa konal slávnostný sprievod do katedrály Nanebovzatia Panny Márie. Svätú omšu celebroval diecézny biskup Stanislav Stolárik v tom rúchu, ktoré mal na sebe oblečené aj sv. Ján Pavol II. pred 20 rokmi pri slávení bohoslužby. Táto svätá omša bola skutoč-

ne vďakyvzdávaním za dar návštevy sv. Jána Pavla II. V homílii otec biskup Stanislav pripomenul slová Svätého otca o tom, ako je každý z nás pôdou, ktorá sa môže alebo nemusí otvoriť rozosiavaniu Božieho slova. Dnes je však práve tomu otvoreniu sa kladených mnoho prekážok. „Človeka nemožno pochopiť bez Krista!“ – aj táto silná veta Svätého otca odznela v preplnenej katedrále. Svätá omša bola skutočne slávnostného charakteru, veď sa jej zúčastnilo aj okolo 90 kňazov, ktorí prišli spolu so svojimi veriacimi a bola vysielaná aj prostredníctvom rádia Lumen, ktorej záznam je možné nájsť na digitálnych platformách. Tak v nás odkaz svätého Jána Pavla II. žije do dnes a stále ožíva, aby mohol ako Božie slovo zasiať v nás semeno pre niekoľkonásobnú úrodu.

Po tejto udalosti sme sa opýtali aj pár otázok otca biskupa, Stanislava Stolárika:

1. Ako vnímate návštevu Svätého Otca Jána Pavla II. v roku 2003?

Jednoznačne to bola mimoriadna udalosť pre Rožňavskú diecézu. Už vtedy sme mohli vnímať Svätého Otca Jána Pavla II. ako budúceho svätca, ale pri slávení 20. výročia jeho návštevy môžeme povedať: Stretli sme sa so svätým. Slovo pápeža je vždy dôležité. My môžeme hovoriť, že svätý pápež nám zanechal odkaz. A ja vnímam dôležitosť návštevy svätého pápeža Jána Pavla II. jednak ako mimoriadnu dejinnú udalosť pre Rožňavskú diecézu, ale tiež ako dennú výzvu ostať verní jeho odkazu a uskutočňovať ho v živote a poslaní.

2. Aké dojmy vo Vás zanechali tohtoročné oslavy výročia?

Mal som radosť už z prípravy tejto oslavy, z nasadenia ľudí, ktorí sa na tejto príprave podieľali. Samotná oslava bola veľmi milým stretnutím s veriacimi z rôznych kútov diecézy. „Zavolať“ si nás do Rožňavy sv. Ján Pavol II. Hoci sme neboli na mieste vtedajšieho slávenia sv. omše, stretli sme sa v priestoroch biskupského úradu, kde bol 13. septembra 2003 Svätý Otec tiež reálne prítomný. Prišlo do 400 ľudí. Mal som radosť z dôstojnej oslavy na biskupskom úrade a potom pri vyvrcholení tohto dňa v naplnenej Katedrále Nanebovzatia Panny Márie pri slávení sv. omše.

Spracoval **Matej Caban**
Foto: Martin Veselovský

Kandidatúra a význam reverendy

V sobotu 05. novembra 2023, pri slávnostnej odpustovej sv. omši ku cti sv. Karola Boromejského, patróna nášho seminára sme si my, štyria tretiaci prvýkrát obliekli reverendu a boli sme prijatí medzi kandidátov diakonátu a kňazstva, čím sme vstúpili do ďalšej formačnej fázy na ceste ku kňazstvu. Pri tejto vzácnnej príležitosti Vám prinášame vysvetlenie kandidatúry a píšeme aj o význame reverendy.

KANDIDATÚRA

Kandidatúra je skrátenejší názov pre obrad prijatia starších bohoslovcov medzi kandidátov posvätného stavu. V Rímskom pontifikáli sa píše: „Obrad prijatia medzi kandidátov diakonátu a kňazstva sa koná, keď je isté, že žiadateľov úmysel, doložený potrebnými vlastnosťami, dosiahol dostatočnú zrelosť... Žiadatelia majú verejne vyjadriť úmysel prijať posvätný rád. A biskup alebo hlavný predstavený kňazského rehoľného inštitútu má zase verejne prijať tento úmysel. Obrad prijatia sa môže

konať v ktorýkoľvek deň, ale predovšetkým vo sviatočné dni, v kostole alebo na inom vhodnom mieste, a to v omši alebo pri bohoslužbe slova.“

Počas obradu zaznie meno každého kandidáta, na čo daný kandidát predstúpi pred biskupa a nahlas povie: „Tu som.“ Potom nasledujú dve otázky zo strany biskupa. Prvá sa týka ochoty prijať sviatosť posvätného stavu vo vhodnom čase a druhá sa týka predsavzatia duchovnej formácie pre službu Kristovi a jeho

Cirkvi. Po týchto otázkach biskup povie krátku formulu prijatia predsavzatí kandidátov, na čo oni odpovedajú „Amen.“

Takýmto spôsobom biskup Cirkvi verejne predstaví a prijme kandidátov, pre ktorých tento obrad znamená významný krok na ceste osobnej formácie ku kňazstvu.

REVERENDA

Reverenda, inak nazývaná tiež sutana či klerika, je dlhý, čierny, vrchný odev, ktorý siaha po členky so zapínaním vpredu na gombíky. Je určený pre rímskokatolícky klérus – t. j. pre diakonov, kňazov a biskupov. Reverendu však nosia aj bohoslovci, a to od ročníka, ktorý určí diecézny biskup (u nás v Košickom seminári, je to v 3. ročníku). Slovo reverenda pochádza z latinského slova: „*reverendus*“, čo znamená

po celom svete. Základnou súčasťou reverendy je kolár a cingulum. Kolár obopína krk a spravidla trochu vyčnieva nad reverendu, čím vytvára lem. Okrem veľkého koláru sa používa aj malý kolárik, ktorý sa zasunie v prednej časti reverendy pri krku. Kolár je bielej farby, ktorá symbolizuje mravnú čistotu.

Cingulum je latinské slovo a znamená opasok či šnúru. V cirkevnom prostredí má dve podoby, a to buď v podobe

ctihodný, dôstojný. Reverenda sa začala používať od začiatku 17. stor., čím nahradila starší klerický odev – kňazský talár (lat. *vestes talaris*). Jej nosenie sa postupne rozšírilo z Ríma do celého sveta. V roku 1851 pápež Pius IX. nariadil používanie tohto oblečenia pre pápežské audiencie a rôzne slávnostné mimo liturgické udalosti. V súčasnosti je strih reverendy u diecéznych kňazov rovnaký

hrubej povrazovej šnúry, ktorou si kňaz vie prepásť albu alebo v podobe širokého látkového pásu pre reverendu. Cingulum reverendy sa však prepasuje nad pasom v oblasti medzi pupkom a hrudnou kosťou, teda nie ako bežný opasok či povrazové cingulum. Kňazi a diakoni nosia cingulum čiernej farby, kňazi s titulom monsignor a biskupi zase cingulum purpurovej farby a kardináli červenej

farby. Farba cingula zodovedá aj farba gombíkov a farba lemu reverendy. Okrem toho biskupi, kardináli a pápež nosia na hlave aj malú okrúhlu čiapku zvanú solideo, ktorá pre biskupov je purpurovej farby, pre kardinálov zase červenej farby a pre pápeža bielej farby. Taktiež okrem

solidea biskupi, kardináli a pápež nosia na hrudi kríž zvaný pektorál. Čo sa týka farieb, pápež je výnimka, keďže jeho sutana je biela. Reverenda je takto rozlišovacia „uniformou,“ ktorá poukazuje príslušnosť nositeľa k cirkvi, jeho službu, úrad a právomoci.

Ďalším doplnkom reverendy môže byť pelerína (lat. *expositorium canonicale*), ktorá symbolom trvalého úradu a nie jednoduchej administrácie. Pôvodne sa udeľovala kňazom, ktorí mali nejakú hodnosť (napríklad doktori teológie) alebo úrad v diecéze. Avšak v krajinách bývalej Habsburskej monarchie, teda aj u nás, ju nosili a aj dodnes nosia mnohí kňazi.

Stále zachovaným doplnkom reverendy je biret, čiapka, ktorá má štyri rohy a tri vyčnievajúce krídla s brmbolcom. Kňazi nosia čierny biret, monsignori čierny s purpurovým brmbolcom, biskupi purpurový a kardináli červený bez brmbolca.

Z hľadiska symboliky, čierna farba reverendy symbolizuje tajomstvo, skrom-

nosť, umiernenosť, ale aj odumieranie svetu a zrodom hriechu. Biela farba kolára symbolizuje mravnú čistotu. Purpurová farba symbolizuje dôstojnosť, pravdu a spravodlivosť. Červená farba je farba krvi, symbolizuje život, životodarnú energiu, lásku, ale tiež mučenie,

obetu, odvahu a horlivosť. Cingulum je symbolom zriekania, zapierania, ale aj v eschatologickom význame pripravenosť na Pánov druhý príchod, keďže Židia počas Paschy jedli baránka s prepásanými bedrami.

Medzi výhody reverendy patrí evangelizácia. Kňaz oblečený v reverende verejne deklaruje svoju príslušnosť ku Kristovi a k jeho Cirkvi. Je takto ľahko prístupný k tým, ktorí sa zaujímajú o vieru, Cirkev či morálku. Taktiež je povzbudením pre veriacich, že sa nehanbia za svoju vieru. Dokonca z praktického hľadiska je ľahšie rozlíšiteľný od iných ľudí, čo oceňujú najmä tí, ktorí hľadajú kňaza.

Spracoval
Patrik Gutek

Prečo sa mám (chcem) stať kňazom?

„Kňaz je láskou Kristovho srdca.“

Svätý Ján Mária Vianney

*„Potom vystúpil na vrch,
povolal k sebe tých, ktorých sám chcel
a oni prišli k nemu.“*

Evanjelium podľa Marka 3, 13

Prečo sa mám (chcem) stať kňazom? Prečo práve ja a prečo práve dnes? Ako sa ním stanem? Čo mám preto urobiť? Možno si kladieš tieto a mnohé iné podobné otázky a hovoríš si, ako je možné, že mňa, tak hriešneho a slabého človeka, si chce Boh povolať do svojej svätej služby – ku kňazstvu? Alebo možno máš kamaráta, ktorý váha a premýšľa nad zasväteným životom a bojí sa urobiť krok vpred? Neboj sa, tieto otázky sú prirodzené a je veľmi dôležité nájsť na ne odpovede. Preto neváhaj a prečítaj si tento článok, ktorý je venovaný práve tebe!

Posledné mesiace som stretol mnohých mladých mužov, ktorí sa zaujímalí o kňazstvo a vnímal som, že ich to zau-

jíma, oslovuje a chceli by o tom vedieť viac. Tak som si povedal, že ako nový šéfredaktor venujem v najbližšom čísle zopár riadkov aj Vám, mladým mužom, ktorí cítite túžbu po kňazstve. Chcel by som aj do budúcnosti, aby sme v každom ďalšom čísle nášho časopisu venovali väčšiu pozornosť tejto téme – téme povolania, ktorá je dnes stále aktuálna, pretože Boh si stále povoláva a povoláva si koľko chce, koho chce, kedy chce a spôsobom akým On sám chce. Napokon, každý príbeh je originálny, aj ten môj.

V tomto čísle považujem za správne zodpovedať 3 najčastejšie otázky, ktoré vnímam, že rezonujú v srdciach mladých mužov. A tie sú:

- 1. Prečo sa mám (chcem) stať kňazom?**
- 2. Ako sa stanem kňazom?**
- 3. Koho môžem kontaktovať a komu sa môžem zdôveriť s mojou túžbou?**

1. PREČO SA MÁM (CHCEM) STAŤ KŇAZOM?

V prvom rade sa musím priznať, že odpoveď na túto, podľa mňa najdôležitejšiu otázku mi zabrala viac času, ako som si sám pôvodne myslel. Nie je ľahké zodpovedať otázku, na ktorú existuje široké spektrum odpovedí, ktorá je svojím spôsobom tajomstvom a ktorú si musí každý kandidát do kňazského seminára zodpovedať najprv sám vo svojom vnútri, vo svojom srdci. Svätý Ján Pavol II. hovorí, že kňazstvo je „*dar a tajomstvo*.“ Teda je nezaslúženým darom, nedá sa nárokovať a zároveň je veľkým tajomstvom, ktoré vo veľkej miere ostáva medzi Bohom a mladým mužom.

Dalo by sa o tom veľa písať, ale snažil som sa zhrnúť odpovede do troch zásadných bodov:

a) Stať sa kňazom – prostredníkom medzi Bohom a ľuďmi a vysluhovateľom Sviatostí

„*Kňaz je niečo tak nesmierne, že keby to on sám pochopil, zomrel by – ale nie zo strachu, ale z lásky,*“ povedal svätý Ján Mária Vianney. Až dokonca sveta budeme stále potrebovať vysluhovateľov Sviatosti, ktorí nám sprostredkujú Božie milosrdenstvo a Božiu milosť.

Kňaz je na základe prijatej kňazskej vysviacky a jemu odovzdanému úradu prostredníkom medzi Bohom a ľuďmi. Je vysluhovateľom Božích tajomstiev, vybraný z ľudí a ustanovený pre ľudí, aby ich zastupoval pred Bohom. Kňaz je sprostredkovateľom Božích milostí a akousi rúrou, cez ktorú pretekajú milosti od Boha k ľuďom. Na to, aby to fungovalo, musí byť tá rúra pevná, čistá,

funkčná a hlavne celá.

Kristus pred svojím nanebovstúpením povedal: „*A hľa, ja som s vami po všetky dni až do skončenia sveta.*“ (Mt 28, 20) Tento prísľub platí stále aj dnes po viac ako 2 000 rokoch úžasným spôsobom skrze Sviatosť a Eucharistiu. Kňaz je vysluhovateľom Sviatostí a služobníkom Eucharistie. V Kódexe kanonického práva čítame: „*Najvznešenejšou sviatosťou je najsvätejšia Eucharistia, v ktorej sám Kristus Pán je prítomný, obetuje sa a je prijímaný a ktorou Cirkev ustavične žije a rastie. Ostatné sviatosti súvisia s najsvätejšou Eucharistiou a sú na ňu zamerané.*“ (CIC 897) Svätá Omša je teda úkonom samého Krista, ktorý sa obetuje a prichádza na oltár pod spôsobom chleba a vína rukami a slovami kňaza. Je to zázrak nad zázraky a kňaz je v tom najviac spomedzi ľudí „*zainteresovaný*.“ On je ten, skrze ktorého prichádza Kristus znova každý deň na tento svet. Nie je to niečo nádherné a úžasné? Bez kňazov ľudia nemajú prístup ku Kristovi. Svätá Terezka z Lisieux povedala o Eucharistii: „*Keby ľudia poznali význam Eucharistie, poriadková služba by musela riadiť zástupy pri vchodoch do kostola.*“ S úsmevom rád dodávam, že keby mladí poznali význam kňazstva, tak by poriadková služba musela riadiť aj vchody do kňazského seminára.

Kňaz každý deň sprítomňuje Kristovu obeť na oltári – to je jeho prvé, najväčšie a najdôležitejšie poslanie. Okrem toho krstí – prijíma deti, ale aj dospelých do spoločenstva oslávenej Cirkvi, privádza deti k prvému Svätému Prijímaniu a formuje i sprevádza mladých na ceste k prijatiu Sviatosti Birmovania

– k prijatiu darov Ducha Svätého. Kňaz je zástupcom Cirkvi a svedkom ako si dvaja ľudia navzájom vysluhujú Sviatosť manželstva. Vyslúžením Sviatosti pomazania chorých prináša úľavu v utrpení starým, nevládnym a chorým ľuďom, v svedníci zastupuje Krista, keď ľudia vyznávajú svoje hriechy vo Sviatosti zmierenia im sprostredkúva Božie milosrdenstvo. Zomrelých odprevádza z tohto sveta a pochováva ich s nádejou na večný život. Vyučuje, formuje, káže a svojím slovom, životom i príkladom ovplyvňuje kresťanský ľud. Myslím si, že ide o tak veľké, vzácne, vznešené a sväté poslanie, že nie je nutné nič viac k tomu napísať.

b) Staň sa kňazom – mužom modlitby

Ľudstvo potrebuje modliacich sa, žehnajúcich a obetujúcich sa kňazov. To je čistý fakt a musíme si to priznať. Kňaz, ktorý sa prestane modliť je mŕtvym kňazom.

„*Muž pripravujúci sa v seminári na kňazskú službu sa musí v prvom rade naučiť správne modliť, pretože o Bohu dokáže patrične hovoriť len ten, kto ho osobne stretol a nadviazal s ním osobný kontakt,*“ hovorí kardinál Sarah. Všetko v našom živote závisí od modlitby, od nášho vzťahu s Pánom. Veď ako budem môcť hovoriť o tom, ktorého sám nepoznám? Pán Ježiš ustanovil Dvanástich, nazval ich apoštolmi, dnes by sme povedali kňazmi a ustanovil ich „*aby boli s ním.*“ (Mk 3, 14) To je prvoradá úloha kňaza, byť mužom modlitby, **byť s Kristom**. Až potom evangelizovať, vyháňať zlých duchov, vysluhovať Sviatosti a vykonávať rôzne pastoračné aktivity.

Myslím si, že v týchto časoch nielen laici, ale aj kňazi, my bohoslovci a všetci kresťania hovoríme veľa o Bohu, ale málo s Bohom – málo sa modlíme. Hovoríme veľa o Panne Márii, ale málo s ňou. Bolo by naivné myslieť si, že každý kňaz je automaticky „*muž modlitby*“, aj keď by ním určite mal byť. Každý kňaz si už ako bohoslovec musí osvojiť túto úlohu – úlohu muža modlitby, ktorý bude kňazstvo stavať na každodennom osobnom kontakte s Bohom skrze príkladný sviatosťný život, mariánsku úctu, modlitbu liturgie hodín, posvätných ružencov, adoráciu a iné modlitby, ktoré nám Svätá Cirkev ponúka.

Diabol nás chce odviesť od modlitby, zavalíť nás rôznymi aktivitami a tak nás odviesť od zdroja lásky a prameňa živej vody. Veľmi sa o to snaží a bádať to v týchto časoch vo svete i v Cirkvi. Pápež František často hovorí, že „*ak sa duša nemodlí, vädne a zomiera.*“ Zároveň modlitba musí byť pretavená do ľudskosti, o ktorej sa dnes tak veľa rozpráva. Veď, čo z toho, keď sa budeme modliť, ale budeme k druhým neprijemný, ba priam neznesiteľný? Modlitba musí priniesť svoje ovocie a to ovocie sa musím prejavíť vonkajším správaním. Kňaz má mať srdce, ktoré sa modlí a zároveň ochotné ruky, ktoré dokážu vytrvalo pracovať a pomáhať. Ak mu niečo z toho chýba stáva sa len polovičným „*invalidným*“ kňazom.

Kňaz či bohoslovec prežíva počas svojho života rôzne krízy, ťažkosti či pochybnosti. Je to človek, ktorý cíti únavu, bolesť, samotu, stres i sklamanie a dokáže to prekonať iba vtedy, keď bude pevne zakorenený v Kristovi. Nakoniec kardinál Sarah upozorňuje, že ak

si bohoslovci „nevybudujú intímny vzťah k Ježišovi hneď po príchode do seminára a neprehlbujú si ho počas celého štúdia, hrozí im, že z nich vyrastú obyčajní cirkevní funkcionári.“

Teda staň sa kňazom, ktorý bude sám seba dennodenne posväcovať modlitbou, aby mohol posväcovať druhých a prichádzať do kontaktu so svätými vecami.

c) Staň sa kňazom – druhým Kristom

Svet potrebuje Krista. Každý z nás potrebuje aj dnes okúsiť a na vlastnej koži pocítiť Božiu lásku. A chceme to cítiť skrze kňaza. Musíme si uvedomiť, že vzorom kňazstva je sám Najvyšší a večný veľkňaz – Pán Ježiš, ktorý hovorí: „Učte sa odo mňa, lebo som tichý a pokorný srdcom.“ (Mt 11, 29) Na inom mieste o sebe vyhlasuje, že je „cesta, pravda a život.“ (Jn 14,6) Teda on sám je tou najlepšou a najistejšou cestou, ktorou musíme kráčať, tou najvyššou pravdou, ktorú máme veriť a najkrajším životom a najvyšším ideálom, ktorý musíme každý deň nasledovať. Každý kňaz sa musí snažiť o to, aby bol nie len **alter Christus** (druhý Kristus), ale aj **ipse Christus** (sám Kristus). Veľmi často o tom hovorí kardinál Sarah. V histórii Cirkvi máme mnohé nasledovania hodné kňazské vzory, ktorým sa to podarilo. Azda nemusím predstavovať dnes tak často spomínaného svätého Jána Máriu Vianneya.

A kedy je kňaz druhým Kristom alebo „sám“ Kristom? Napríklad, keď slúži Svätú Omšu a vyslovuje konsekračné slová: „*Toto je moje telo.*“ Keď krstí hovorí: „*Ja ťa krstím,*“ keď svedká a dáva rozhrešenie

slovami: „*A ja ťa rozhrešujem...*“ – deje sa to, aby bolo jasné, že to sám Kristus, nie kňaz koná v tej chvíli.

Preto kňaz musí živiť v sebe samom vedomie, že úrad, ktorý mu bol zverený, dostal na to, aby ľudia, ktorí sa s ním stretnú, ktorí ho budú počúvať, ktorí budú v jeho blízkosti, mohli povedať: „*Tak toto je ozajstný Boží služobník. V tomto kňazovi som videl Pána Ježiša. Sám Kristus prehovril ku mne skrze tohto kňaza.*“ Musíme sa dennodenne učiť myslieť a premýšľať ako Kristus, hovoriť ako Kristus a napokon žiť ako náš Majster.

Zosnulý otec arcibiskup Alojz Tkáč často hovorieval: „*Kňaz má byť alter Christus, teda druhý Kristus a nie Antikristus. Potom, že má byť pastier, teda pastor a nie raptor, a že kňaz má byť vodca a nie zvodca.*“ Sú to veľmi silné, múdre a stále aktuálne slová, s ktorými sa stotožňujem.

Nakoniec, ak celý náš život a všetka naša služba nesmeruje k Ježišovi Kristovi, ak našim cieľom nie je Ježiš Kristus a vzťah s ním, tak podľa mňa mrháme svätým a vzácnym pozvaním a povolaním, ktoré nám Ježiš dáva. Nevyčerpatelnou studnicou, z ktorej stále čerpám, je sám Kristus prítomný v Eucharistii, sviatostiach a Božom slove. Eucharistický Kristus sa stal riešiteľom všetkých mojich problémov a On sám sebou pláta diery a nedokonalosti môjho srdca.

Svet potrebuje svätých a pokorných kňazov, kňazov modliacich sa, obetujúcich sa, žehnajúcich a kňazov, ktorí konajú v Kristovej osobe. Vždy sme ich potrebovali a potrebujeme ich dnes, zajtra i naveky, lebo on sám to tak chce. „*Kristus potrebuje kňazov preto, lebo ľudstvo potrebuje Krista.*“ – Rudolf Baláž

2. AKO SA STANEM KŇAZOM?

Tak, že si po dôkladnom premyslení a vybavení potrebných záležitostí podáš prihlášku do kňazského seminára. Kňazský seminár je akýmsi formačným domom, v ktorom prebieha formácia a príprava seminaristov (bohoslovcov) – budúcich kňazov, ktorá vrcholí najprv diakonskou a následne kňazskou vysviackou. Seminár sa tiež veľmi často označuje za „*srdce diecézy*“, pretože všetci tí, ktorí sa na kňazstvo pripravujú, majú v sebe túžbu stať sa kňazmi podľa Najsvätejšieho Srdca Ježišovho.

„Kňazský seminár má byť doslova seminárom – laboratóriom Božieho kráľovstva, Božieho života tu na zemi, laboratóriom prebývania s Ježišom. Ide teda o miesto, odkiaľ sa má šíriť spiritualita, ktorá sa má stávať kultúrou; viera, ktorá je soľou zeme a svetlom sveta; kňazstvo, ktoré sa stáva

Kristom.“ (Mons. Bernard Bober, košický arcibiskup-metropolita)

Formácia v našom kňazskom seminári trvá 6 rokov. Prijatí kandidáti nastupujú do nultého (propedeutického – prípravného) ročníka, ktorý má svojho vlastného predstaveného kňaza, vlastnú komunitu, režim i kaplnku a následne pokračujú vo formácii vo „veľkom“ seminári. S formáciou je spojené aj štúdium na Teologickej fakulte Katolíckej univerzity v Ružomberku.

Prihlášky do kňazského seminára a teologickú fakultu sa zvyknú odosielať v marci alebo apríli každého roka. Viac konkrétnych a aktuálnych informácií o podmienkach prijatia nájdeš na webovej stránke www.kske.sk.

A okrem iného, určite nezabudni každý deň znova a znova odpovedať na Božie volanie: „*Áno!*“ To musíme robiť stále.

3. KOHO MÔŽEM KONTAKTOVAŤ A KOMU SA MÔŽEM ZDÔVERIŤ S MOJOU TÚŽBOU?

Určite je dôležité zdôveriť sa svojmu spovedníkovi alebo blízkeму kňazovi a poprosiť ho o radu, modlitbu a sprevádzanie pri rozhodovaní. Ak si už rozhodnutý vstúpiť do kňazského seminára, určite o tom informuj svojho farára v mieste trvalého bydliska a on ti už ďalej pomôže.

Na druhej strane, ak máš mnoho otázok a hľadáš na ne odpovede a chceš by si informácie priamo od bohoslovcov, môžeš s pokojným srdcom napísať na našu Facebookovú stránku: Kňazský seminár sv. Karola Boromejského. Veľmi radi, pokiaľ budeme vedieť zodpovedať tvoje otázky.

Avšak, ak by si chcel kontaktovať priamo predstavených kňazského seminára a poprosiť o duchovný rozhovor, napíš nášmu otcovi špirituálovi, Petrovi Celiuchovi – spiritual2@kske.sk.

Do tvojej pozornosti dávame tiež [viakendovku, ktorá bude v kňazskom seminári od 23. do 25. februára 2024](#). Je určená pre tých, ktorí cítia povolanie ku kňazstvu alebo ich to minimálne zaujíma a chcú zažiť atmosféru v kňazskom seminári. Budeš mať možnosť vyskúšať si seminárny program, stretnúť sa s predstavenými, s nami bohoslovcami a zistiť, ako vyzerá náš život.

Spracoval **Matúš Kozej**

Prváci

Tomáš Lukáč

44 rokov

motto: „Ježiš Kristus je ten istý včera, dnes i naveky.“ (List Hebrejom 13, 8)

V krátkosti sa nám predstavte, odkiaľ pochádzate, koľko máte súrodencov, kde ste študovali?

Volám sa Tomáš Lukáč. Pochádzam z Ľubotíc pri Prešove. Mám dvoch starších bratov a študoval som v Prešove a v Ríme.

Aká bola vaša cesta do seminára? Kde začalo klíčiť semeno vášho povolania?

U nás v rodine sa zvyklo hovoriť, že chlapec, ktorý sa narodí v nedeľu sa stane kňazom. Je jasné, že to neplatí pre všetkých, ale ja to spomínam hlavne preto, že som presvedčený, že moja mamička mi pri mojom narodení v jedno októbrové nedeľne ráno, okrem života, darovala aj to spomínané semienko povolania. Pri pôrode, ktorý bol veľmi komplikovaný takmer zomrela a jeho následky musí na svojom zdraví znášať až do dnes. A tak ako každé semienko, aby prinieslo úrodu, musí najprv samo odumrieť, tak vnímam aj obetavú lásku svojej mamičky ako duchovné materstvo pre moje kňazské povolanie. Nemalý podiel na mojom duchovnom raste a nad tým, že som už v detstve začal rozmýšľať o kňazstve, bolo obrátenie môjho otca v Medžugorí, po ktorom som smel spolu

so svojou rodinou ešte veľa krát navštíviť toto skutočne požehnané miesto, ktorému tiež vďačím za zrod môjho duchovného povolania.

Prišli ste do seminára z propedeutika, aký bol prechod z propedeutického ročníka do “veľkého” seminára?

Priznám sa, že napriek tomu, že propedeutikum bola pre mňa naozaj krásna skúsenosť, možno aj preto, že sme tam spolu s otcom Marekom Kunderom boli len traja, a preto medzi nami vládla taká priateľská a rodinná atmosféra, som sa na “veľký” seminár, ako si ho v otázke nazval, už veľmi tešil. Nie len preto, že nás je tu viac, ale v propedeutiku mi chýbali hlavne pravidelné duchovné obnovy. Spolu s duchovnými cvičeniami, je to jedna z vecí, na ktoré sa tu v seminári veľmi teším.

Aký je váš obľúbený svätec a v čom je pre vás príkladom?

Môj obľúbený svätec je patrónom všetkých otcov. Nie je to nik iný ako sv. Jozef. Napriek tomu, že je po Panne Márii, tým najväčším svätcom akého Cirkev pozná, patrí mu preto aj tzv. protodulia, teda prvotná úcta, je zároveň svätcom,

ktorý bol až do nedávna v Cirkvi dost skrytý a nenápadný, takmer až zabudnutý. Svedčí o tom napríklad aj to, že jeho meno sa do 1. eucharistickej modlitby zaradilo až počas 2. vatikánskeho koncilu,

alebo aj to, že napriek tomu, že jeho svätosť ďaleko prevyšuje svätosť anjelov, či sv. Jána Krstiteľa, sa jeho meno v litániách uvádza až po ich menách. Dúfam, že sa to raz zmení. Sv. Jozef, ako patrón univerzálnej Cirkvi, si to určite zaslúži a zaslúžil by si aj to, aby okrem zvyčajných sôch Pána Ježiša, či Panny Márie, mal minimálne každý farský kostol na Slovensku aj sochu, či obraz sv. Jozefa.

A v čom je pre mňa príkladom? Nuž práve v tej nenápadnej a skrytej službe

bez fanfár a vyvýšených trónov, a to napriek tomu, že sám pochádzal z kráľovského rodu, a že mu Boh ako hlave svätej rodiny zveril dva najväčšie poklady aké ľudstvo kedy malo: bohočloveka Ježiša

a jeho nepoškvrnenú panenskú Matku. Sv. Jozef tak svojou pokornou a obetavou službou, ktorá bola neustále spojená s bezhraničnou láskou, ktorou miloval Ježiša a Máriu viac ako čokoľvek iné na svete, by mal byť vzorom pre všetkých veriacich bez rozdielu, hlavne pre všetkých mužov a otcov, a to aj tých duchovných. V Taliansku sa napríklad deň otcov slávi práve na jeho sviatok 19. marca. Páčilo by sa mi, keby tomu tak bolo aj na Slovensku.

Kristián Fečík

26 rokov

motto: „Je možné potrebovať málo a žiť naplno...” (encyklika Laudato si, 223)

V krátkosti sa nám predstavte, odkiaľ pochádzate, koľko máte súrodencov, kde ste študovali?

Mám troch starších a troch mladších súrodencov. Študoval som na Gymnáziu sv. Moniky v Prešove a potom na Stavebnej fakulte v Košiciach. Pochá-

dzam z krásnej obce Ľubotice pri Prešove. Kto ma pozná vie, že mám mimoriadne rád „moju dedinu“ a preto mnohých, ktorí si myslia, že Ľubotice sú mestskou časťou Prešova, opravím, že sme samostatná obec. :D

Aká bola vaša cesta do seminára? Kde začalo klíčiť semeno vášho povolania?

Vo svojej farnosti som miništroval od skorého detstva. Niekedy začiatkom strednej školy sa ku mne dostala modlitba

za rozlíšenie povolania, a tak som sa ju začal modlievať. Prvý krát som sa však nad otázkou povolania zamýšľal na duchovných obnovách so saleziánmi počas strednej školy, ktorí nás viedli k hľadaniu Božej vôle s naším životom. Vtedy som však nijako špeciálne nepociťoval a nevnímam, že ma Pán povoláva do kňazskej služby, preto som sa prirodzene zameriaval na povolanie do manželstva. Avšak v modlitbe som Bohu povedal, že ak by predsa len mal so mnou iný plán, nech mi to dá vedieť.

Počas vysokej školy som rozvíjal osobný vzťah s Bohom, slúžil som v Cirkvi a hľadal si dievča. Zlom však nastal koncom štvrtého ročníka, po začatí pandémie, kedy som mal viac času byť v tichu s Bohom a tiež sám so sebou. Vtedy vo mne začali viac rezonovať státe zo Svätého Písma, ktoré boli o povolaní apoštolov či vysielaní ich do sveta. Začalo mi viac záležať na tom, aby aj druhí ľudia poznali Boha a mali v Ňom istotu bezpodmienečnej lásky. Silnými impulzami boli pre mňa tiež prečítanie kníh

Misijný manifest, slová pápeža Františka či kolega na brigáde, ktorý bez toho, aby ma bližšie poznal sa ma spýtal, či nejdem náhodou za kňaza. Počas času rozlišovania som zintenzívnil modlitby ja aj

moji najbližší a konzultoval som s kňazmi. Misijná skúsenosť v Keni po skončení VŠ ma len utvrdzovala v tomto smerovaní a tak som sa definitívne rozhodol podať prihlášku do seminára.

Prišli ste do seminára z propedeutika, aký bol prechod z propedeutického ročníka do "veľkého" seminára?

Tým, že sme v propedeutiku boli len dvaja, teším sa teraz zo spoločenstva s ostatnými seminaristami. Môžem povedať, že sa mi tu žije dobre, hoci si ešte musím zvykať na seminárny poriadok, ktorý je oproti propedeutiku náročnejší.

Aký je váš obľúbený svätec a v čom je pre vás príkladom?

Od detstva je mojím patrónom a obľúbeným svätcom sv. František z Assisi. Oslovuje ma jeho chudoba, vzťah k Božiemu stvoreniu a ochota stať sa „bláznom pre Krista“.

Spracoval
Dávid Černiga
Foto: TL, KF

Propedeutikum 2023/2024

Tri rarity, ktoré doteraz v propedeutiku nikdy nenastali:

- a) všetci kandidáti sú vyšší ako ich prefekt
- b) všetci sme vo veľmi úzkom vekovom rozmedzí iba 20 – 23 rokov
- c) ani jeden z nás nie je zo Šariša

V tomto akademickom roku nastúpili do propedeutického ročníka štyria noví kandidáti, ktorí sa chcú stať kňazmi. Chceme vám ich predstaviť a zároveň sme im hneď položili tri otázky:

1. Čo ťa v propedeutiku prekvapilo pozitívne, čo možno negatívne?
2. V čom napĺňa propedeutikum Tvoje očakávanie?
3. Čo by si tu chcel počas tohto roka zažiť, či absolvovať?

Viktor Gáll

21 rokov

**Sady nad Torysou – Byster,
farnosť Košická Polianka**

1. Páči sa mi život v spoločenstve ako pri modlitbe tak aj mimo nej. Sme super kolektív, v ktorom som našiel prijatie a oporu. Snažíme sa každý deň objavovať Krista a nasledovať ho nielen v tých radostných okamihoch ale aj v tých náročnejších.
2. Keďže som tu ešte len dosť krátku dobu, tak zatiaľ nemám žiadne zásadné očakávania. Ale jedno čo zatiaľ viem je, že chcem slúžiť Bohu a ľuďom.
3. Mojm celoživotným snom bolo navštíviť Svätú zem. Dúfam, že sa mi tento sen splní, keďže tam máme naplánovanú púť z kňazského seminára. Práve preto by mali zintenzívniť naše modlitby za pokoj vo Svätej zemi, ale aj vo svete.

Benjamín Grejták

23 rokov

**Malá Domaša, územne farnosť Žalobín,
osobne farnosť Slovenská Kajňa**

1. Pozitívne – určite to, že bývame na izbách sami, po jednom. Bolo to milé prekvapenie, čakal som totiž, že budeme bývať spolu. Tento fakt má svoje výhody, ale aj nevýhody. Zatiaľ sa zo súkromia na izbe teším a chcem to využiť čo najlepšie na duchovné obohatenie, pretože to tak nebude naveky. Negatívne – asi nič, čakal som totiž, že idem do prostredia, kde sú úplne obyčajní ľudia s chybami ako hocikde inde. Učíme sa spolu vychádzať. Učíme sa spravodlivosti, pokore a trpezlivosti. Ja najmä so sebou samým.
2. V prežívaní modlitebného a duchovného života v spoločenstve. Taktiež v možnosti ísť pred svätostánok kedykoľvek to cítim ako potrebné.
3. Určite chcem vidieť to, ako sa všetci postupne premieňame k dokonalejšiemu obrazu Krista. Teším sa aj na návštevy rôznych farností, spoznávanie toho, ako Cirkev funguje v teréne.

Daniel Sedlák

20 rokov

Košice-Západ, farnosť Košice-Terasa

1. V Propedeutiku som sa viac a intenzívnejšie zbližil s Bohom, viac som začal prežívať modlitbu. Veľmi sa mi páči to spoločenstvo v modlitbe ako aj mimo nej. Na život tu si pomaly zvykáme no zatiaľ sa mi tu veľmi páči.
2. Naplňa ma život v spoločenstve a spoločné modlitby, ktoré tu máme.
3. Chcel by som tu zažiť ešte veľa pekných chvíľ so spolubratmi a duchovne sa posilniť a posunúť ďalej.

Matúš Žinčák

20 rokov

Černina, farnosť Hrubov

1. Pozitívne ma prekvapila priateľská, bratská a úprimná atmosféra v našom spoločenstve. Dokážeme medzi sebou efektívne komunikovať, poradiť si a pomôcť. Prijemne ma potešili formy a prostriedky, ktoré sú nám k dispozícii v rámci nášho duchovného života: každodenná sv.omša, čas na osobnú modlitbu a čítanie sv. Písma, eucharistické adorácie, spoločná modlitba Liturgie hodín a sv. ruženca. V neposlednom rade pozitívne vnímam láskavý, rozvážny a empatický prístup nášho prefekta, otca Mareka k nám všetkým.
2. Propedeutikum naplňa moje očakávanie tým, že mi poskytuje priestor a čas pre počiatočnú formáciu na ceste ku kňazstvu, k vedomému a plnému rozhodnutiu sa pre Krista. Zároveň je pre mňa veľmi povzbudzujúce prežívať tento čas v bratskom spoločenstve s ľuďmi, ktorí sú taktiež zanietení pravou láskou ku Kristovi.
3. Ak Pán Boh dá, tak by som sa v tomto ročníku veľmi rád zúčastnil na spoločnej púti do Svätej Zeme, ktorá sa má uskutočniť vo februári.

Spracoval
o. Marek Kunder
Foto: Propedeutikum

PATRÓN PROPEDEUTIKA SV. MIKULÁŠ (NIKLAUS) Z FLÜE, PUSTOVNÍK

Sv. Mikuláš sa narodil pri meste Sachseln v kantóne Obwalden, v dnešnom Švajčiarsku. Svoje meno má podľa rieky Flüe, ktorá tečie blízko jeho rodiska. Pochádzal z roľníckej rodiny. Od malička mal záľubu v samote a modlitbe v tichu. Okolo roku 1440 ho povolali do vojny proti Zürichu. Namiesto boja sa radšej schovával v kriekoch a modlil sa. Po vojne sa oženil s Dorotou Wyss a spolu mali desať detí. V roku 1459 sa stal radným v kantóne Obwalden a zároveň starostom dediny, kde žil. Všetci si ho vážili, bol známy ako spravodlivý a múdry človek. Odmietol politickú kariéru, ktorú mu núkali. V roku 1467 so súhlasom manželky sa Mikuláš vzdal všetkých funkcií, ktoré mal, opustil svoju rodinu a odišiel ako pustovník do samoty. Jeho najmladšie dieťa malo vtedy jeden rok.

Zo strachu, že ho jeho známimi nepochopia, chcel ísť najprv do Bazileja a pripojiť sa ku komunite bratov, ktorá tam vtedy jestvovala. Cestou vo Waldenburgu však dostal mystickú víziu, na základe ktorej sa vrátil a začal hľadať miesto, ktoré mal v mysli už od svojho detstva. Pri hľadaní sa dostal ďaleko od svojho domova do

Alpe Christerli pri Melchtali, ale neskôr hľadal ďalej. Svoje miesto našiel paradoxne neďaleko domova – v Ranftschluchte, kde žil jednoduchý život modlitby a pokánia. Spával na doske a pod hlavou mával kameň ako vankúš.

19 rokov žil bez jedla. Prijímal len Eucharistiu, čo bolo preverené aj miestnym biskupom. Mnohí ľudia za ním prichádzali, aby ho žiadali o radu. Navštevovali ho aj politici a predstavitelia občianskeho života. Mikuláš bol jedným z posledných veľkých mystikov stredoveku. V centre jeho meditácií je utrpenie Ježiša Krista, Eucharistia a tajomstvo Najsvätejšej Trojice.

Drevorezbu svätca sme dostali od jednej pani zo Švajčiarska (sv. Mikuláš je národným patrónom Švajčiarska) cez slovenského kňaza, ktorý tam pôsobí. Socha je umiestnená pred samotným vchodom už do ubytovacej časti v propedeutiku, v ktorej sa nachádza aj naša kaplnka. Je to pre nás viac ako symbolické, aby sme sa všetci v propedeutiku učili umeniu ticha, modlitby, samoty v rámci prechodu z obyčajného sveta do sveta seminárnej formácie.

krátené z web stránky
zivotopisysvatych.sk

Spracoval **Daniel Sedlák**

Služby v seminári

Drahí naši čitatelia, v tomto čísle by sme vám chceli predstaviť ďalšie dve služby v našom seminári. Prvú službu, ktorú chceme predstaviť sa skôr zaoberá potrebami našej duše a to je služba ceremonára, ktorú tento rok vykonáva bohoslovec 5. ročníka Dávid Černiga, a druhá služba sa zaoberá skôr službou našich tiel a to je športový referent, ktorú tento rok vykonáva bohoslovec 2. ročníka Matej Caban. Obdivaja nám teraz túto službu predstavia a povedia nám aj to čomu má pomôcť ich služba pre ich budúci kňazský život.

CEREMONÁR

Ceremonár je služba, ktorú dostáva pred nedeľou Dobrého Pastiera, Ceremonár sa stará o liturgickú stránku v našom spoločenstve, ale taktiež aj na slávnostiach, ktorých sa zúčastňujeme v našom seminárnom kostole sv. Antona Paduanského. Taktiež je takou pravou rukou o. tajomníka Jozefa Kmeca, pri príprave rôznych slávností v katedrále sv. Alžbety.

Hlavnou povinnosťou ceremonára je, aby liturgia fungovala a bežala ako má. Každú nedeľu si ceremonár pripravuje oznamy na ďalší týždeň, kedy ich pred kompletóriom prečíta seminaristom. V nich oznámi, aké liturgické spomienky nás čakajú, kto má službu miništrovania na svätých omšiach. V oznamoch sa taktiež prečíta, kto miništruje pri vyložení či odložení Sviatosti Oltárnej, alebo kto si pripravuje moderovanú adoráciu, ktorú máme každý štvrtok.

Rovnako ako v našej kaplnke, musí ceremonár a viceceremonár pripraviť liturgické knihy, rúcho, kalich a všetko, čo je potrebné k sv. omši, tak aj v kostole pomáhamo kostolníckam pri sv. omšiach. V nedeľu, kedy chodíme všetci na sv. omšu o 9:30, tak ceremonár

a viceceremonár otvárajú kostol a pripravujú všetko potrebné na sv. omšu.

Ceremonár a viceceremonár sa pravidelne zúčastňujú aj na pondelkových UPC sv. omšiach. Tam je našou úlohou otvoriť kostol, pripraviť liturgické veci na sv. omšu a potom zavrieť kostol. Ak sa počas roka vyskytne nejaká slávnosť, napríklad udelenie ministérií lektorátu a akolytátu alebo kandidatúra bohoslovcov či obliečka, ceremonár pripraví príslušné liturgické texty, zorganizuje liturgický priestor a nacvičí so spolubratmi celý priebeh liturgie, aby tá potom bola bez chýb, a tak slúžila na väčšiu Božiu slávu.

Počas posledného obdobia boli najväčšie slávnosti, na príprave ktorých som sa zúčastňoval ako ceremonár: pohreb o. arcibiskupa Alojza Tkáča, Eucharistický sprievod na sviatok Božieho Tela a Krvi, diakonská a kňazská vysviacka ale najnovšie to boli slávnostné vešepery s kardinálom Parolinom, či odpust v Obišovciach.

Táto služba je pre niekoho za trest alebo na ľarchu. Uvedomujem si, že pri

tejto službe musí mať človek veľa trpezlivosti a porozumenia, veľakrát musí rýchlo reagovať pri veciach, kedy vznikne nejaký problém. Táto služba sa nedá robiť nasilu alebo len tak, lebo som ju dostal. Túto službu musí človek robiť s láskou a na Božiu slávu. Uvedomujem si tiež, že liturgia je krásna, a preto treba veci robiť dôstojne a správne. Liturgia je strenutie sa s Kristom, a preto netreba všetko robiť na oko, ale liturgia musí byť preto tak dobre pripravená, aby sme ponúkli to najkrajšie a najlepšie Kristovi. Ako sa hovorí, že kostol by mal byť najkrajší lebo

je to miesto stretnutia s Kristom, tak aj liturgia by mala mať svoju váhu a mala by byť pripravená na jednotku. Uvedomujem si, že táto služba mi do ďalších rokov pomôže, pretože práve teraz, ako ceremonár, mám možnosť nahliadnuť hlbšie do zákulisia príprav najrôznejších slávností a pobožností a tiež sa lepšie zorientovať v liturgii ako takej. Táto služba je ťažká a človek má toho na hlave veľa, a preto je mi veľkou pomocou môj viceceremonár Patrik, a aj ďalší chlapci, ktorí sa o liturgiu zaujímajú. Ďakujem im aj touto cestou za pomoc.

ŠPORTOVÝ REFERENT A SPRÁVCA POSILŇOVNE

Ako športový referent a správca posilňovne mám na starosti šport v seminári. Mojou úlohou je referovať nadchádzajúce športové podujatie ako predstaviteľ, tak aj seminaristom. Čo táto služba obnáša? V praxi zistím kedy je nejaký zaujímavý športový prenos a následne odkomunikujem záujem o tento zápas so seminaristami, a možnosť sledovania s predstavenými. Väčšinou sa jedná o zápasy slovenskej reprezentácie, či Champions League. Týka sa to však aj živej účasti na zápasoch. Minulý rok sme boli silní fanúšikovia v 2 zápasoch aj na tribúne HC Košice. Nie som len sprostredkovateľ pri športových prenosoch, tiež rad povzbudzujem k aktívnemu športovaniu, po prípade rád v tejto oblasti aj chlapcom poradím. Poslednou oblasťou, v ktorej som zamotaný sú športové turnaje. Starám sa o takmer kompletnú organizáciu a realizáciu výpravy nášho seminárneho tímu, ak sa koná nejaký (florbalový, volejbalový, či futbalový turnaj). Taktiež

dofukujem lopty, periem rozlišovacie dresy, upratujem posilňovňu a spravujem v nej rozličné stroje, i športové náčinie. Čo mi dáva do budúceho kňazského povolania tvoja služba? Myslím, že ako kaplán, či celkovo kňaz si nájdem ľahšiu cestu k mnohým ľuďom práve cez šport. Šport dáva radosť a tiež mnohé iné emócie, ktoré s nami hýbu. Často dostávame pri športe tú otázku "čo s tým urobíš"? - s touto konkrétnou situáciou, s tým, že prehrávaš, či keď sa ti, naopak, veľmi darí. Učí nás to potom reagovať aj v živote. Je len na nás, kam sa s tým pohneme a čo urobíme. Či sa necháme emóciami zlomiť, alebo nad nimi vyhráme. Práve s týmto má mnoho ľudí dnes problém.

Spracoval
Dominik Maruša
Foto: MC, DČ

Žiarit', počúvať, nebať sa!

Svetové dni mládeže v Lisabone

Počas letných prázdnin sa niektorí z nás rozhodli stráviť čas v exkluzívnej spoločnosti mladých kresťanov z celého sveta spolu s ich biskupmi, so Svätým Ocom Františkom, no najmä s Kristom uprostred tohto spoločenstva. Toto stretnutie sa uskutočnilo začiatkom augusta v portugalskom Lisabone. Iste už tušíte o čom tu píšem: Svetové dni mládeže 2023.

Nastúpením do autobusu v Bratislave sme sa vydali na nie pohodlnú, ale za to radostnú púť do Portugalska. Heslo SDM „Mária sa vydala na cestu a ponáhľala sa“ nás sprevádzalo na tejto trojdňovej ceste, počas ktorej sme okrem spoznávania sa, zdieľania a spoločnej modlitby mali možnosť navštíviť aj Lurdy. Po príchode do Portugalska sme prvý týždeň strávili v diecéze Porto, konkrétne v mestečku Castelo de Paiva. Tam nás veľmi láskavo a veľkoryso ubytovali rodiny, s ktorými sme spoznávali jazyk, kultúru, tradície či

ich prežívanie viery. Taktiež sme navštívili mnohé historické či prírodné pamiatky.

Cestou na juh do metropoly tejto krajiny sme sa znovu zastavili pri Panne Márii, tentokrát vo Fatime, kde sme jej mohli v modlitbe odovzdať naše prosby a úmysly púte. V Lisabone sa odohrával hlavný program SDM, rozdelený na dve časti. Doobeda to boli slovenské katechézy, diskusie a sv. omše za účasti približne 1800 mladých pútnikov zo Slovenska, mnohých kňazov a troch biskupov. Tam sme sa stretávali už aj s naším Danielom, ktorý pricestoval do Portugalska až na hlavný program.

V jednej z katechéz nám otec biskup Galis hovoril o symbolike kríža: „Vertikála k Bohu, horizontála k ľuďom. Vždy v znamení kríža.“ Poobedňajší program sa odohrával prevažne v parku Edwarda VII. Na uvítacom ceremoniáli nám svätý otec František zdôrazňoval, že „Nikto z nás nie je kresťanom náhodou: všetci sme boli povolani po mene. Nie je to fráza, je to Božie slovo (porov. Iz 43, 1; 2 Tim 1, 9). Priateľ, priateľka, ak ťa Boh volá po mene, znamená to, že pre Boha nikto z nás nie je len číslom. Máme tvár, srdce.“ Na krížovej ceste sme pomedzi zastavenia mohli počuť silné svedectvá mladých ľudí. Príbeh ženy, ktorá po úraze skončila na vozíku, stratila nádej, išla na potrat, no napokon našla cestu späť

do cirkvi. Ale aj príbeh chlapca, ktorý po drsnom rozvoze rodičov a chýbajúcej postave otca skončil na úplnom dne a chcel sa zabiť, kým našiel nádej v Kristovi. Sobotňajšia vigília sa uskutočnila v parku Tejo za účasti 1,5 milióna ľudí, kde sme pešo putovali v 38 °C horúčave. Pápež tu hovoril o Márii, ktorá putuje k Alžbete. „Mária ide, lebo miluje, a kto miluje, letí rád“. V nedeľnej homílii počas záverečnej svätej omše sa nás svätý otec pýtal, čo si odnesieme z týchto SDM späť do každodenného života. Odpoveď nám ponúkol skrz evanjelium o Ježišom premenení sa na vrchu: „Žiariť, počúvať, nebáť sa“.

Viac o tom, čo sme prežívali počas SDM si môžete prečítať v nasledujúcich úryvkoch:

„Na SDM ma oslovilo už hneď v prvý deň, keď sme prišli do farnosti v rámci dňoch v diecézach, ako nás domáce rodiny prijali k sebe s veľkou radosťou, hoci

nás vôbec nepoznali a niektorí nám ani vôbec nerozumeli. Z mnohých ďalších udalostí, ktoré ma denne oslovovali počas SDM by som vybral ešte krížovú cestu s pápežom Františkom, ktorá bola veľmi hlboká. Počas slov sv. otca o nádeji v to, že hrom je len bránou do večného života som si uvedomil, že sa pozerám na milión mladých, ktorí sú tu práve preto, že veria v Zmŕtvychvstaleho. Bolo to pre mňa veľmi povzbudzujúce.“

Ján Kotlarčík

„Čas strávený na svetových dňoch bol skutočne výnimočný a milostivý čas. Portugalsko ma očarilo svojou kultúrou, fantastickým jedlom a veľmi milými ľuďmi. Naša rodina bola k nám veľmi pohostinná a prakticky, všetci sa o nás starali tak, aby sme mohli spoločne prežiť čo najkvalitnejší čas. Celkovo 3 týždne trvalo moje dobrodružstvo na svetových dňoch. Za

tento čas si postupne prejdete všeličím, každou emóciou, smútkom, ťažkosťami, ale aj úžasom i spokojnosťou. A to bolo na tom výnimočné, že sme mohli spolu zdieľať aj trápenia, aj radosti. Obzvlášť sa mi páči, ako sme mnohí ostali v kontakte aj po SDM. Vznikli priateľstvá, ktoré chcú i naďalej fungovať a slúžiť si tak jeden druhému pre vzájomné dobrá.“

Matej Caban

„Na SDM som zažil niekoľko výnimočných momentov a to v dvoch rôznych rovinách. V duchovnej rovine to boli viaceré impulzy počas programu, príhovorov pápeža či v osobnej modlitbe, ktoré ma povzbudzovali a posilňovali vo mne túžbu po svätosti. V ľudskej rovine to bolo jednak silné spoločenstvo nás pútnikov zo Slovenska, s ktorými som mohol prežívať všetku tú radosť, a jednak výnimočné stretnutia s ľuďmi z iných krajín. Osobitne sa mi do srdca zapísal vrúcny rozhovor s Fenom

a jeho sesternicou Mayte, ktorí pochádzajú z Chile, a s ktorými sme sa v dlhom nočnom rozhovore mohli zdieľať o našich životných cestách, o prežívaní viery, názoroch na život či o našich krajinách.“

Kristián Fečík

„Tieto SDM boli pre mňa osobne veľkým povzbudením vo viere. Pri pohľade na státisíce mladých som dokázal viac pochopiť, že aj keď má každý z nás rovnaký Cieľ, všetci sa k Nemu prepracováame úplne inými cestičkami. Povedal by som, že tieto dni boli peknou reklamou na život, ktorý nie je len prežívaný, ale skutočne žitý - všetci sme túžili byť bližšie k Bohu, tvoriť jedno spoločenstvo a vzájomne sme sa posúvali ďalej. Odporúčam všetkými desiatimi. :)“

Daniel Dzuríš

Spracoval **Kristián Fečík**

Svätý Gabriel Possenti

MENEJ ZNÁMY, ALE VEĽMI VEĽKÝ SVÄTEC

Gabriel Possenti – mladý muž, ktorý sa zapísal do knihy svätých. Svätý Gabriel Possenti sa narodil 1. marca 1838 v Assisi ako jedenáste dieťa Sante a Agnes Possentiových. Jeho krstným menom bolo František, inšpirované sv. Františkom Assiským. Dokonca bol pokrstený v tej istej krstiteľnici.

V štyroch rokoch mu zomrela matka a preto ho zverili najprv školským bratom a neskôr jezuitom v Spolete. S jeho veľkým nadaním patrilo medzi najlepších žiakov. Bol veľmi obľúbený medzi svojimi rovesníkmi a všeobecne sa tešil veľkému obdivu medzi ľuďmi. Vždy chodil elegantne upravený, rád tancoval, navštevoval večierky a salóny. Okrem týchto aktivít rád poľoval, jeho muška bola veľ-

mi presná. Jeho obdiv si našlo aj niekoľko žien. No predsa toho všetkého sa vzdáva a túži po prijatí k passionistom.

V roku 1855 mu zomrela sestra Mária na cholery. Bola to jeho milovaná sestra. Nečakal takýto úder pod pas. Cholera neúprosne rastie v Spolete. Choroba na seba nedala dlho čakať a zmáha ho, až mu život visí na vlásku. Tu sa prvýkrát rozhodol, že ak sa uzdraví, vstúpi na znak vďaky do kláštora. Nakoniec vyzdravel a na svoj sľub skoro zabúda. Ďalej pokračoval v poľovačke, než sa sám nešťastnou náhodou postrelil. Znovu sľúbil, že vstúpi do kláštora, keď vyzdravie. Svoj sľub opäť nesplnil.

Začína si uvedomovať, že jeho dvojtvárny život nikám nevedie. Nevidí spojitosť medzi užívaním si života a vstupu do rehole.

Pri procesii s obrazom Panny Márie 22. augusta 1856 pocíti, že na niečo zabudol. Hoci spočiatku chcel patriť k jezuitom z neznámych príčin sa rozhodol pre rehoľu passionistov. Po tomto vnuknutí už neváhal. Vstúpil do prísnej rehole passionistov, ktorí mali noviciát neďaleko Loreta, hoci všetci z rodiny ho od toho odhovárali, neustúpil. V kláštore prijal meno Gabriel podľa inšpirácie Panny Márie Bolestnej.

Vstupom do kláštora odmieta akékoľvek spojivo s doterajším životom. Odmieťa návštevu vlastnej rodiny. Myslel si, že ho budú rozptyľovať, priamo mal strach. Po ročnom noviciáte zložil sľuby a začal študovať filozofiu v Pievetorine a neskôr v Isole del Gran Sasso. So zápalom prav-

divo a verne zachovával kláštorový poriadok. Pôsobil prirodzene pri všetkých svojich prácach, ktoré mu boli zverené. Zbytočne na seba neupozorňoval.

Záujem prejavil o rozjímanie nad utrpením Pána, Kristovou láskou v Eucharistii. Cudzou preňho nebola ani Panna Mária Boľestná. Uctieval si ju. Tvár mu žiarila radosťou, nie zármutkom. Takto prežíval svoje povolanie.

Zomrel 27. februára 1862 ako dvadsaťtri ročný na tuberkulózu.

Gabriel bol odvážny bojovník, či so sebou samým, keď bojoval so zápalom za niečo alebo zároveň bojoval s lenivosťou, nechúťou. V boji mu pomohol otec, aby úspešne zvládol búrlivú povahu. Avšak, postavil sa naozaj skutočnej šarvátke. V roku 1860 Garibaldiho vojaci vypálili a vyplienili dedinu Isola del Gran Sasso, kde sa nachádzal sv. Gabriel a pasionisti. Gabriel, ktorý bol v tom čase veľmi chorý na tuberkulózu, napriek tomu vyšiel von neozbrojený, aby sa postavil vojakom. Jeden z nich, ktorý odviekol mladú ženu, aby ju znásilnil, sa začal posmievať štíhlemu a chorému Gabrielowi. Budúci svätý schmatol mužov revolver a prikázal vojakovi, aby ženu prepustil, čo aj ihneď urobil. Potom prišli ďalší vojaci, aby Gabriela zastavili. Medzi mužmi

zrazu prebehla jašterica, a keď sa zastavila, Gabriel ju zabil jediným presným výstrelom. Potom zamieril na vojakov a prikázal im, aby uhasili všetky požiare, ktoré založili, opustili mesto a nikdy viac sa nevrátili. Odvaha mu vôbec nechýbala. Postavil sa za krásnu a veľmi dôležitú úlohu muža, brániť slabšieho. V tomto prípade ženu, ktorá čelí presile vojakov.

Aj my máme tu možnosť byť všímavými na potreby druhých. Nemusíme pristupovať k veciam zložitým. Stačí jednoducho odísť zo svojho občasného komfortu, napomôcť tým, ktorí to od nás žiadajú. Svätý Gabriel je príkladom jednoduchosti a nenáročnosti. Sám povedal: „*Naša dokonalosť nespočíva v tom, že robíme výnimočné veci, ale v tom, že robíme obyčajné veci dobre.*“

Sv. Gabriel Possenti, oroduj za nás!

- Narodenie: 1. marec 1838, Assisi, Taliansko
- Úmrtie: 27. február 1862, Gran Sasso, Taliansko
- Príčina smrti: Tuberkulóza
- Blahorečenie: 1908, sv. Pius X.
- Svätorečenie: 1920, Benedikt XV.
- Sviatok: 27. februára

Spracoval
Marián Kuruc

Osemsmerovka, vtipy, súťaž

M	E	T	R	O	P	O	L	I	T	A
D	I	S	C	I	P	L	Í	N	A	I
A	V	R	K	Ť	O	L	Ú	Á	S	C
K	O	V	E	P	S	Í	R	P	Ž	Ú
A	J	K	Á	H	L	O	A	K	Í	K
Ď	N	Á	O	T	U	P	D	A	R	E
V	A	L	O	K	Š	E	U	A	K	Z
Č	E	R	V	E	N	I	C	A	R	R
H	L	A	S	L	O	B	O	D	A	E
S	Ú	H	L	A	S	A	C	Á	R	P
Z	Á	K	A	Z	Ť	O	V	O	L	S

DAR – DISCIPLÍNA – HLAS – HÁK – KRV – KRÍŽ
 METROPOLITA – PERZEKÚCIA – POSLUŠNOSŤ
 PRÁCA – PRÍSPEVOK – PUTO – PÁN – RADOSŤ
 SLOBODA – SLOVO – SRDCE – SÚHLAS – VOJNA
 VĎAKA – ZÁKAZ – ÚRAD – ČERVENICA – ŠKOLA

Drahí čitatelia!

Znova prichádzame s našou tradičnou súťažou – jednoduchou osemsmerovkou. 10. mája 2015 na Mariánskej púti v Bazilike v Mariastein, zosnulý otec arcibiskup Alojz Tkáč povzbudil Slovákov žijúcich vo Švajčiarsku týmito slovami: **Kresťan sa nemusí ničoho báť, ak vo svojom srdci prechováva k Márii.**

Ak sa Vám osemsmerovku podarí rozlúštiť, môžete nám správnu odpoveď spolu s vašimi kontaktnými údajmi poslať na e-mailovú adresu:

casopisboromeo@gmail.com

Alebo poštou na adresu:

Časopis Boromeo

Kňazský seminár sv. Karola Boromejského

Hlavná 91, 042 03 Košice

Zo všetkých správnych odpovedí, ktoré nám pošlete do 05. 02. 2024 vyžrebujeme troch z Vás, ktorí budú odmenení vecnou cenou. S výhercami sa potom skontaktujeme a ich mená uverejníme na našom webe www.kske.sk ako aj na našej facebookovej stránke.

Držíme Vám palce!

PÁR VTIPOV NA ZÁVER

Kňaz sa prechádza po púšti a zrazu sa objaví lev. Kňaz sa začne modliť: „Pane Bože, daj tomuto levovi kresťanské city.“ Lev sa postaví na zadné, zopne laby a hovorí: „Ďakujem ti Bože za jedlo, ktoré teraz prijmem.“

Dvaja kozmonauti stoja pred raketoplánom na mesiaci. Jeden pozrie na druhého a hovorí: „No na mňa nepozerať, ja som nezamýkal!“

Majiteľ reštaurácie príde prvý deň na kontrolu a pýta sa čašníka: „Bol tu niekto?“ „Áno, ja.“ „Nie, pýtam sa, či niekto prišiel!“ „Áno, vy.“

Spracoval
Denis Bednár

MODLITBA ZA BOHOSLOVCOV

Pane Ježišu, prosíme ťa za našich bohoslovcov,
aby sa stávali zrelými a na čnosti bohatými osobnosťami
podľa tvojho vzoru. Ty si im adresoval nielen výzvu
„Podďte za mnou!“, ale aj výzvu „Učte sa odo mňa!“
Vlož do ich srdca lásku k Božiemu slovu a k najsvätejšej Eucharistii.

Naplň ich srdcia láskou k svätej Cirkvi,
ktorá uchováva a vysluhuje sviatosti spásy.
Daj, aby sa naši bohoslovci vo svojej príprave
na kňazskú službu stávali deň čo deň svätejšími.
Duchu Svätý, privádzaj našich bohoslovcov k vytrvalému
a dôslednému nasledovaniu Krista.

Amen.